WEEDE JAAR, N°. 83. 1838. DINGSDAG, 20 FEBRUARIJ.



# DE AVONDBODE,

## ALGEMEEN NIEUWSBLAD

### voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 208.
alle Boekhandelaars en Posthantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten franco worden ingezonden.

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te Amsterdam............
en Buitensteden franco............

Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder.................. f1.75.
Elken regel meer.................. - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling.... - 35.



**Bij dit Nommer behoort een Bijvoegsel.**

## NEDERLAND.

MSTERDAM 19 Febr. Men schrijft ons, dat door Z. M. zijn noemd: tot burgemeester van Ruurlo (Gelderland), W. H. rkhoven, secretaris der gemeente, in plaats van wijlen A. Luitjes, en tot wethouder van Zaandam, Joh. Simonsz., van den stedelijken raad, in plaats van P. Dekker Pz., vol op zijn verzoek ontslagen.

— Als Vice Consul van Zweden en Noorwegen te Harlin-n, en voor de overige Vriessche havens is erkend, de heer ous Rodenhuis Pietersz.

's GRAVENHAGE 18 Febr. Heden is met de stoomboot van nden een Russisch koerier alhier gearriveerd, welke na ig oponthoud bij de Russische ambassade dadelijk de reis ar Petersburg heeft voortgezet.

— Voor het Hof van Assises der provincie Holland, zuirkwartier, 1ste kwartaal, welke op morgen, onder voorerschap van den heer van Nes van Meerkerk, alhier zal rden geopend, zullen 29 zaken worden behandeld, terjl 35 personen voor dit Hof zullen teregt staan, waarvan beschuldigd zijn wegens diefstal in diensthaarheid en mpliciteit, 14 wegens onderscheidene andere crimineele efstallen, 3 wegens diefstal in eene herberg, 1 wegens rwonding, 1 wegens mishandeling jegens zijne wettige oeder, 1 wegens diefstal van een paard uit de weide, wegens valschheid en 1 wegens valschheid in geschriften n koophandel, welke laatste beschuldiging ten laste wordt legd aan J. A. Holtus, woonachtig te Rotterdam, in welke ak, die den 12 Maart een aanvang neemt, 40 getuigen llen worden gehoord en die dus onderscheidene dagen het f zal bezig houden. Naar men verneemt, zal de Wel-Ed. str. heer advokaat Beelaerts van Blokland den beschuldigde raadsman adsisteren, terwijl de Wel-Ed. Gestr. heer advkaat-generaal van Maanen de functiën van het openbaar nisterie in dit proces zal waarnemen.

LEYDEN 18 Feb. De zuivere opbrengst van het studentenoncert, ten behoeve der algemeene armen, heeft de som n ƒ 856.82½ bedragen, waarbij nog gevoegd is de som van 177.16½, door eenige studenten, ten zelfden einde, afgeonderd.

— De Belgische afgevaardigden hebben de wet nopens het rtier der sterke dranken met 48 tegen 26 stemmen aangenomen. De minister van Financiën heeft vervolgens eene et voorgedragen ter vermeerdering van de inkomende regen op de tabak en op het vreemde hout, met uitzondering n scheepshout.

## ENGELAND.

LONDEN 14 Febr. In de zitting van het Huis der Lords van steren zijn verschillende petitiën ingeleverd, en is de Bang-copartners-bill voor de eerste maal gelezen. In het Huis er Gemeenten heeft sir S. Whalley verzocht, dat afschriften uden worden ter tafel gebragt van de door het Gouvernement met de Fransche regering gevoerde correspondentie in 1830, etrekkelijk de occupatie van Algiers door laatstgemelde. et gezegde lid voerde aan, dat het voor Engeland onverchillig was, wie in tijd van vrede de kust van Afrika in bezit ield, maar dat zulks in tijd van oorlog geheel veranderen on, daar men op die kust een aantal havens vond, welke men et weinig geld volkomen veilig kon maken, en waardoor kapers dan veel schade zouden kunnen berokkenen aan de Engelsche zeevaart. De heer Mackinnon ondersteunde in zekeren zin deze motie, en wenschte te weten, of Turkije eenig regt had op Algiers; doch hij liet het aan de wijze beslissing van het Huis en het inzigt des ministers van Buitenlandsche Zaken over, of het noodzakelijk ware, dat de kopijën der gezegde correspondentie ter tafel gebragt werden. Lord Palmerston antwoordde, er niets tegen te hebben, dat de gevraagde papieren ter tafel werden gebragt. Hij kon evenwel de vergadering, omtrent de bedoelingen der Fransche regering, gerust stellen, daar dezelve de sterkste verzekering had gegeven, haar gezag op de kust van Afrika, noch naar den kant van Tunis, noch naar dien van Marocco verder uit te breiden. Dat Turkijë wel degelijk regten op Algiers bezat, die evenwel, volgens de uitlegging van Engeland en Frankrijk, aan meer bepalingen waren onderworpen, dan zij door Oostenrijk en de andere Europesche magten worden beschouwd.

Voor het overige zeide de minister, dat het in dit oogenblik, waarin de zaak van Algiers in Frankrijk tusschen de regering en de Kamers, als ware het, hangende was, noch nuttig, noch gepast zou wezen zich uit te laten over de wijze, waarop het gouvernement van Frankrijk zijne beloften, vóór het in bezitnemen van Algiers gedaan, vervuld had; en voegde hij er wijders bij, in antwoord op eene aanmerking van den voorsteller, dat hij evenzeer, als zijn geëerde vriend, hoopte, dat de tijd spoedig komen, ja nabij mogt wezen, dat alle Christenvolken van Europa, evenzeer als Engeland, overtuigd mogen wezen, dat het geen ware roem is landen en volken te overweldigen, ten koste van het bloed van duizenden, en dat de zegeteekenen, opgerigt ter eere van veroveraars, die, in plaats van de vrijheid van hun eigen vaderland te handhaven, andere volken daarvan gaan berooven, veeleer gedenkteekenen hunner schande, dan van hunnen roem verdienen genoemd te worden.

De heer Mackinnon vroeg daarop, waarom dan Engeland zich, tijdens beide expeditiën naar Algiers, niet tot herstel der grieven aan Turkijë had gewend. Lord Palmerston antwoordde hierop, dat, ofschoon Engeland de regten van Turkijë op Algiers geenszins betwistte, Engeland en Frankrijk niet, gelijk andere Mogendheden, den Sultan aansprakelijk hielden voor de beleedigingen van de zijde der Barbarijsche Staten.

Ook lord Mahon sprak eenige woorden over het onderwerp, en wenschte van den minister te vernemen, wanneer de gezegde verzekeringen door het Fransche Gouvernement gegeven waren.

Lord Palmerston antwoordde, dat die verzekeringen weinige maanden geleden gegeven waren, en dat zij in mondelinge mededeelingen bestonden, maar dat hij liever verkiezen zou, de dienaangaande ontvangen papieren niet ter tafel te brengen. Daarna is de motie aangenomen.

De overige discussiën liepen over handelsvereenigingen en combinatiën, waarna het Huis ten één ure werd geadjourneerd.

— 15 Febr. Gisteren was het Huis der Lords niet vergaderd. In de zitting van dat der Gemeenten gaf de heer Hume te kennen, dat hij aanstaanden Dingsdag zoude ter tafel brengen de afschriften der brieven van de heeren Hume, Roebuck, Papineau, Dr. Duncombe en Mackenzie, welke in het bezit van het gouvernement zouden gekomen zijn.

Kolonel Seale berigtte, dat de motie voor eene bill om vreemd graan in Entr. te mogen malen, tot Dingsdag aanstaanden was uitgesteld.

Kwart na negen ure werd het Huis geadjourneerd.

— 16 Februarij. Eindelijk is in de zitting van gisteren, welke tot half twee in den nacht geduurd heeft, en vrij onstuimig geweest is, het groote vraagstuk, aangaande de ware betrekking tusschen het tegenwoordig Ministerie en de partij der radikale hervormers, beslist, en is tevens gebleken, welke meerderheid het Ministerie in het Lagerhuis heeft, of, wil men liever, hoedanig hetzelve zich naar den zin der meerderheid van dit nieuwe parlement heeft weten te schikken. Het lid Grote, namelijk, heeft zijn jaarlijksch voorstel op nieuw gedaan tot het inbrengen van eene bill om voortaan parlementsleden te verkiezen, niet bij openlijke stemming, zoo als tot hiertoe, maar bij geheime balotage, welk voorstel, na eene langdurige discussie, aan welke ook sir R. Peel in eene afkeurende redevoering op het einde heeft deelgenomen, met eene meerderheid van 117 stemmen is verworpen. Het hoofdzakelijke, tegen dit voorstel ingebragte, bestaat hierin, dat, ofschoon de tegenwoordige wijze van stemmen tot vele schandelijke misbruiken aanleiding geeft en vooral de vrijheid der Kiezers, die van anderen afhankelijk zijn, belemmert, echter het voorgeslagen middel, noch in deszelfs aanwending, noch in deszelfs gevolgen geschikt was om het kwaad weg te nemen, en daarentegen tot andere, niet minder gevaarlijke misbruiken aanleiding zou geven. — Men verwacht natuurlijk nu, dat het Ministerie, hetwelk reeds den eersten dag na de opening van het parlement zijnen tegenzin tegen de balotage had verklaard, thans bij de partij der radikalen, welke tot hiertoe hun oordeel opgeschort hadden, in openlijke ongenade zal vallen, en menigen aanval, ook van de zijde van deze, deszelfs vorige vrienden, zal hebben door te staan. Het eenige, waarmede de radikalen zich troosten, is, dat het getal der voorstanders van deze hervorming, hetwelk in 1833 slechts 106 bedroeg, van jaar tot jaar en ook nu, gebleken is, in verhouding tot het getal der tegenstanders, te vermeerderen, waarom zij dan ook bij het hooren van de uitkomst der stemming in de vergadering eene gedwongen vreugde aan den dag gelegd hebben, in de hoop, dat het hun een andermaal beter zal gelukken.

— De bank van Glasgow heeft bepaald om de interest à deposito op 2½ pCt. te verminderen, en de wissel-disconto op 4 pCt. te stellen. De bank van Edimburgh heeft alleen tot de vermindering van de wissel-disconto besloten.

— Te Needingworth, nabij St. Ives-Hunts, bevindt zich tegenwoordig eene jonge vrouw van 18 jaren, welke gedurende 12 dagen in eene soort van slaapziekte verkeerde. Zij bleef bijna warm, behalve hare voeten, welke koud en stijf waren. Haar vader bragt haar de vorige week van eene boven- op eene benedenkamer, welke warm gestookt was, denkende haar daardoor te doen ontwaken, doch vruchteloos. Jongstleden maandag opende zij voor het eerst weder de oogen, en maakte met de hand eene beweging, die de begeerte naar drinken uitdrukte; men gaf haar zulks, waarop eenige stuiptrekkingen volgden, en waarna zij weder in eenen staat van verstijving viel, in welken zij zich alsnu nog bevindt.

— Volgens berigten uis New-York blijkt, dat naar het schijnt op den 20 Januarij ll. maatregelen zijn genomen, ten einde de bank te Philadelphia te noodzaken, om eenen dag

## MENGELWERK.

### JAPANSCHE REGTVAARDIGHEID.

Te *Calcutta* verschijnt, onder directie van den heer NAGTEN, een tijdschrift, waarin onder anderen het volgende, over eene Japansche strafoefening, wordt medegedeeld:

Een te *Osaka* wonende woekeraar, FEMOYA genaamd, bemerkte eens, dat hem eene som van 400 kubans ontvreemd was. Daar hij niemand bij zich in huis had ontvangen, iel zijn vermoeden op zijnen bediende FEHUDETS, en ofschoon deze staande hield onschuldig te zijn, werd hij evenwel door zijnen heer bij den stedehouder KAVATSCHI aangeklaagd. De gouverneur deed FEHUDETS bij zich komen en verhoorde hem scherp. De bediende bleef echter bij zijne betuiging van onschuld, en werd dus voorloopig in de gevangenis teruggevoerd. Nadat dit geschied was werd FEMOYA weder ontboden en verscheen weldra met geheel zijn gezin. «Hij die door u beschuldigd wordt, verklaart onschuldig te zijn, zeide de stedehouder tot den woekeraar; welke zijn uwe bewijzen, dat FEHUDETS schuldig is aan de misdaad, waarvan gij hem beticht?» «Bewijzen heb ik niet, antwoordde FEMOYA, doch ik ken FEHUDETS, en hij is in de ondeugd verhard, en de hevigste pijniging zal hem geene bekentenis afpersen.» — «Volhard gij in uwe beschuldiging, en kunt gij mij eene door geheel uw gezin onderteekende aanklagte bezorgen, dan beloof ik u op mijn woord, dat de schuldige gestraft zal worden.» — «Dat kan ik,» antwoordde FEMOYA, en onderteekende met al de zijnen de aanklagte, waarin FEHUDETS van eene diefstal van 400 kubans beschuldigd werd, en dus het verzoek bevatte, dat FEHUDETS ten voorbeelde voor alle ongetrouwe dienaren mogte gestraft worden. — De stedehouder nam het geschrift en zeide: »Daar ik mij met dit geschrift kan verantwoorden, zoo zal ik bevel geven, dat FEHUDETS ter dood worde gebragt; stemt gij allen daarin toe? FEMOYA en zijn gezin beantwoordden deze vraag toestemmende, en dien ten gevolge werd FEHUDETS oogenblikkelijk onthoofd. Eenige dagen later werd in de nabijheid van den Fen-Ma-tempel een dief gevangen genomen, die, nadat men hem op de pijnbank gebragt had, bekende de diefstal der 400 kubans te hebben begaan. Bij het vernemen dezer tijding ontstelde de stedehouder hevig; dadelijk liet hij FEMOYA en zijn gezin voor zich verschijnen en sprak hen aldus aan: «Volgens eene valsche verklaring van ulieden, heb ik eenen onschuldige ter dood doen brengen; ter voldoening voor deze misdaad eischt de wet u aller en ook mijn leven; gij allen zult morgen ter dood gebragt worden, en ik zelf zal mij den buik opensnijden.» Hoe groot de schrik des woekeraars en die der zijnen was, laat zich niet beschrijven. Vruchteloos smeekten de tegenwoordig zijnde officieren voor hen om genade; niets mogt baten, KAVATSCHI bleef onverbiddelijk. — Al uw smeken is te vergeefsch, zeide hij, hoe meer gij de misdaad tracht te verontschuldigen, des te onvergeeflijker komt ze mij voor. Ik wil echter, voegde hij er bij, een' blik slaande op het ongelukkige huisgezin van FEMOYA, de uitvoering van het vonnis zoo lang opschorten, totdat ik den wil des Tscho-Gun, (de Keizer) vernomen heb. Hij is de bron van alle wijsheid, ik zal hem onverwijld deze bedroevenswaardige gebeurtenis melden, en wij zullen met godsdienstige onderwerping zijne besluiten opvolgen.» — Overeenkomstig zijne belofte, zond de stedehouder oogenblikkelijk naar *Yado*, de residentie van Tscho-Gun, een getrouw verhaal van het voorgevallene, en trachtte daarin geenszins zijn ligtvaardig gedrag voor den Keizer te verbergen. Hij bekende schuld, en verklaarde, dat hij zich met gelatenheid aan die straf, welke de wijsheid des Keizers gepast oordeelde, zou onderwerpen. Spoedig ontving hij het volgend antwoord: — «Tscho-Gun, beschermer des geloofs, wiens lof algemeen bekend is, die in heerlijkheid de zon, de maan en de ontluikende jasmijnbloem overtreft, enz. enz., wiens voeten eene geur verspreiden, even aangenaam voor de reuk, als de geur der bloemen voor de bijen, aan den Stedehouder van *Osaka*, MATSURA-KAVATSCHI-MO-KAMI: — Toen wij u een deel van ons gebied toevertrouwden, en de regering van een gedeelte van *Japan* opdroegen, veronderstelden wij, dat de onbegrensde wijsheid, die al onze besluiten bestuurt, uwen geest zou hebben voorgelicht, en u tot eene fakkel hebben verstrekt, wier flikkerende glans in uwe hersenen zou doordringen en de digte wolken van dwaling en onwetenheid vernietigen, die de waarheid voor de oogen van den gewonen mensch verduisteren. Met smart ontwaren wij, dat de aangebeden God der Japanezen zijne hand van u heeft afgetrokken; daar zulk een ongeluk u kon overkomen, zoo is het klaarblijkelijk, dat gij in het een of ander eenen grooten misslag hebt begaan, om welken te boeten, gij den dood moet sterven, voor hen bepaald, die hooge waardigheden in dit gelukkig rijk bezitten. Het is alzoo onze wil, dat gij, na dezen te hebben ontvangen, u met de daarbij gebruikelijke plegtigheden den buik opensnijdt, en dat gij al uwe bezittingen en eerambten uwen oudsten zoon opdraagt, dien wij in de vervulling der door uwen dood op hem overgeërfde ambten de meeste wijsheid aanbevelen. Wat FEMOYA betreft, hij is door het verlies van zijn geld genoeg gestraft, en moet

te bepalen, op welken zij hare betalingen in specie weder zou hervatten. Eene deputatie uit de beambten der bank zou derwaarts vertrekken. Intusschen maakt het failleren van eene bank te Boston, welke eene deposito-bank van het gouvernement was, benevens dat van eene dergelijke te Oost-Cambridge eenen onaangenamen indruk; van de eerste had het gouvernement 370,000 en van de andere 60,000 dollars te vorderen. Men vreesde, dat de aanstaande hervatting van het betalen in kontanten ook andere banken in dergelijke bezwaren zou kunnen storten; in elk geval, zullen zij eene zware proeve moeten doorstaan. De beide banken, welke hunne betalingen hebben geschorst, zijn in het bezit van verscheidene niet betaalde wissels en andere schuldvorderingen. Men voedde echter hoop, dat aan de verpligtingen ten volle zou worden voldaan en de deelhebbers alleen bij het gebeurde zouden lijden. Ten gevolge van dit een en ander, ziet men de uitwerkselen der gezegde hervatting angstig te gemoet.

— Volgens de dagbladen van Chili, gisteren alhier ontvangen, is de toestand van Santa-Cruz in Peru hoogst bedenkelijk. Men meldt, ofschoon niet met juiste opgave van den dag wanneer, of der naauwkeurige bijzonderheden daaromtrent, dat de expeditie van Chili te Islai is aangekomen. Eene afdeeling van dezelve was naar de haven van Cobya voortgezeild, alwaar op den 26 September ll. eenige troepen waren geland, en bezit van de plaats hadden genomen. Volgens de rapporten, waren zij door de inwoners en de leden der regering wel ontvangen. Vele der laatstgemelden hadden, bij de eerste verschijning der vijandelijke troepen, de vlugt genomen, doch waren naar hunne woningen terug gekeerd toen zij van eene goede behandeling verzekerd werden. De bevelhebber heeft 200,000 ds. voor rekening van kooplieden als remises naar Valparaiso aan boord genomen. Het congres van Bolivia heeft te Chuquisaca eene zitting gehouden, in welke de partijgeest tegen Santa-Cruz, met betrekking tot de acte van Taena, waarbij de confederatie der drie republieken van Peru was bevolen, zoo hevig, dat zijne ontzetting van de oppermagt als zeker werd beschouwd. Hij bevond zich te Arequipa, van waar hij zich op den 13 September, bij het vernemen dier oneenigheden, naar Chuquisaca begaf, maar verpligt was terug te keeren, daar hij vernam, dat zijn vice-president, Calvo, door een gedeelte der troepen, onder generaal Connor, was overvallen, gevangen genomen en naar La Pais gevoerd. Naar men meldt, was Santa-Cruz, omstreeks den tijd van zijnen terugkeer, naar Arequipa, gevallen in handen van de hoofdmagt der Chilische expeditie, welke Islai had bereikt.

Uit al de in het Congres gehoudene redevoeringen, welke de papieren mededeelen, blijkt, dat, wanneer het leger hem niet getrouw blijft, zijn gezag in Opper-Peru ten einde is. De wetgevende vergadering is, tegen zijne bevelen, en voor den gewonen daartoe bepaalden tijd bijeengekomen, en de vice-president zelf is door het volk genoodzaakt geworden om haar bijeen te roepen. De afgevaardigde Semperique, in het bijzonder, liet zich zeer hevig uit tegen Santa Cruz. Hij beschuldigde hem het land, grootendeels uit persoonlijke eerzucht, met Buenos Ayres en Chili in oorlog te hebben gewikkeld; dat hij daardoor den staat tot verderfelijke uitgaven had genoopt, en denzelven zoowel aan de rampen der vijandelijke invallen als aan het verlies der grensprovinciën had blootgesteld. Uit al deze omstandigheden kan men opmaken, dat eene andere revolutie kort aanstaande was. Het gevolg van dezelve zou zijn, het ontzetten van Santa Cruz van de oppermagt, en het herstel van den vrede tusschen de Peruaansche Staten en die van Buenos Ayres en Chili.

— De tijding van het ontruimen van Navy-Island is te Portsmouth aangebragt door de pakketboot *de Gladiator*, den 20 Jan. van New-York gezeild, en is gisteren bevestigd door brieven en dagbladen van die zelfde plaats, van den 24sten, door eene volgende pakketboot, welke nog niet binnen is, te Holyhead afgegeven. — Men had in de nabuurschap van het eiland, op het grondgebied der Vereenigde Staten, deze gebeurtenis reeds eenige dagen te voren te gemoet gezien; eensdeels, dewijl men veronderstelde, dat de rebellen weldra gebrek aan levensmiddelen en krijgsvoorraad zouden hebben, naardien in den laatsten tijd het gouvernement der Vereenigde Staten allen toevoer van die zijde zoo veel mogelijk had trachten te beletten; anderdeels, dewijl men uit de laatste berigten van het eiland vernomen had, dat de bevelhebber der insurgenten, van Renselaer, zelf zijn voornemen zou hebben te kennen gegeven om het eiland te verlaten en hooger op het Meer te trekken, om zich aldaar met Duncombe te vereenigen, die, volgens sommigen, met eene genoegzame magt het eiland Blois Blanc bezet houdt, doch volgens anderen gesneuveld is, en dat hij, volgens zijn zeggen, stoombooten genoeg bij zich had, om al zijne troepen, wapenen en bagaadje derwaarts over te brengen. Hij heeft echter dit plan niet gevolgd, maar is, na eerst Grand-Island aangedaan, en aldaar het geschut, hetwelk aan de Vereenigde Staten toebehoorde, afgegeven te hebben, zonder aangehouden te zijn, naar den regter oever van de Niagara, tot het grondgebied der Vereenigde Staten behoorende, gestevend, en is aldaar geland. Daar gekomen, is hij zelf als burger van de Vereenigde Staten, schuldig aan oorlogvoering tegen eene bevriende mogendheid, in hechtenis genomen en naar Buffalo voor den magistraat gebragt. Hij heeft echter, naar de manier van regtsplegen, in Noord-Amerika, zoowel als in Engeland in zwang, spoedig, na het stellen van eenen aanzienlijken borgtogt, zijne vrijheid herkregen. Het schijnt, dat hij meer middelen gehad of meer hulp gevonden heeft, dan Mackenzie, die eenige dagen te voren, in hetzelfde geval verkeerende, tot zijne groote ergernis veel moeite had om eenen borgtogt te vinden, en enkel door middel eener inschrijving van kleine sommen, door de zoogenaamde vrienden der patriotten gedaan, het noodige geld heeft kunnen bijeenbrengen om zijne vrijheid te verkrijgen. Van Renselaer, in vrijheid zijnde, is terstond vertrokken, om zijne benden op te zoeken, met welke hij, volgens sommigen, voornemens was de rivier hooger op te trekken, ten einde ergens eene gelegenheid te zoeken om weder in Canada in te sluipen. Men meende echter aldaar niet veel meer van hem te vreezen te zullen hebben, aangezien zijne bende, uit 700 à 800 man bestaande, en welke meer naar eenen hoop bedelaars dan naar een korps geoefende soldaten geleek, inderdaad ontbonden was, en men veronderstelde, dat deze gelukzoekers, waaronder slechts weinige Canadianen en voor het grootste gedeelte schuim van volk uit de Vereenigde Staten zich bevinden, nu, daar zij zagen, dat op geenen bijstand van de Vereenigde Staten meer te rekenen is, meestal elk voor zich naar huis zouden terug keeren. — Deze gebeurtenis heeft intusschen geenen nieuwen roem aan de Engelsche wapenen aangebragt. Men zegt, dat van de groote menigte kogels en bommen, van den linker oever, door de Britsche krijgsmagt op het eiland geworpen, slechts weinigen doel getroffen en slechts éénen man gedood hebben, de meeste waren of slecht gerigt en hebben het eiland niet bereikt, of zijn in de lucht gesprongen; nogtans is de gebeurtenis van veel belang voor den Staat, dewijl men daarmede den opstand in Canada als geëindigd mag beschouwen. De tijding is dus ook met groot genoegen alhier ontvangen, en heeft deze twee dagen, in verband met de aankondiging van de bank, om de disconto van 5 op 4 pCt. te brengen, eenen voordeeligen invloed op de prijzen der fondsen gehad, zoo als men uit de prijscourant kan zien. De eenigen, die niet verheugd zijn, zijn de radicalen, die, de belangen des vaderlands aan hunne opinie opofferende, den opstandelingen allen voorspoed wenschen. Er is voorts geen schijn of schaduw meer van vredebreuk tusschen dit land en de Vereenigde Staten. Wanneer men al de bijzonderheden, in de aangekomene brieven vermeld, gadeslaat, wordt men overtuigd, dat het laatstgenoemde Gouvernement alles doet, wat met de constitutie des lands bestaanbaar is, om het eerstgenoemde genoegen te geven. Ook de vernieling van de stoomboot *de Carolina* zal geen twistappel worden. De zaak wordt van wederzijden door de bevoegde regterlijke magten onderzocht, procesverbalen (*Affidavits*) daarvan opgemaakt; en indien het blijkt, dat dezelve wezenlijk gewapend is geweest, zoo als men dezerzijds beweert, al ware zij dan ook het eigendom van eenen burger der Vereenigde Staten en niet der rebellen, dan is, volgens het staats- en volkenregt, dewijl zij den rebellen diende, het regt op de zijde der Engelschen; of mogt het daarentegen blijken, dat er onregt geschied is, dan zal het Engelsche Gouvernement niet weigeren billijke vergoeding te geven. Men zegt, dat de stoomboot onder driekleurige vlag, het teeken der vrijheid, voer, en dit was de reden, waarom de verbitterde Engelschen, de equipage zoowel als de passagiers, die waarschijnlijk naar Navy-Island gingen, om zich bij de rebellen te voegen, met zoo veel wreedheid, als zeeroovers behandeld hebben.

— Het eerste lever van H. M. de Koningin in dit jaargetijde, heeft woensdag ll. plaats gehad en is zeer talrijk geweest; al de vreemde ministers waren tegenwoordig, en onder deze ook de Nederlandsche ambassadeur. H. M. is met haar gevolg in drie staatsie-koetsen van het nieuwe paleis naar dat van St. James, aan de andere zijde van het park gelegen, gereden, om aldaar als gewoonlijk het lever te houden, dewijl de vertrekken van het nieuwe, tot dat oogmerk niet geschikt zijn, eene bijzonderheid, welke den bouwmeester geene eer doet.

— Onlangs, zegt men, heeft het Engelsche gouvernement aan dat van Frankrijk afschriften gevraagd van al de oude schriften, welke er in de archieven van het laatstgemelde voorhanden mogten wezen, betrekkelijk de regten en vrijheden, welke Canada in vroegeren tijd onder het Fransch bestuur genoten heeft.

— Als voorbeeld van buitengewone briefport, verhaalt een Avondblad het volgende: De Mail of post van Devonport heeft ll. Woensdagmorgen een' brief, met scheepsgelegenheid gekomen, van de grootte en gedaante van een baal linnen, aan het Generale Postkantoor aangebragt; met het adres: aan Zijne Excellentie, den Franschen Ambassadeur te Londen, voor welken brief, bij de bezorging, door gemelden Ambassadeur voor port betaald is, £st. 318.13 sch. en 4 den.

— Sommige dagbladen bevatten heden een berigt van Bahia, van den 3 Jan. ll., te Leverpool aangebragt door de *Diana*, volgens hetwelk de insurgenten eenen uitval uit de benedenstad gedaan, en eene nederlaag geleden zouden hebben, en dat er nieuwe troepen van Rio en Fernambuck waren aangekomen; doch, daar het in den loop van den dag gebleken is, dat particuliere brieven, van denzelfden datum, door verschillende kooplieden alhier ontvangen, van het een en ander geene melding maken, wordt er geen geloof aan geslagen.

— Volgens eene officiële opgave, gevoegd aan het rapport van den secretaris van staat voor Oorlog, is de geregelde legermagt der Vereenigde Staten van Noord-Amerika zamengesteld, als volgt. 1 majoor-generaal, 2 brigade-generaals, 1 adjudant-generaal, 2 inspecteurs generaal, 1 kwartiermeester-generaal, 4 kwartiermeesters, 1 kommissaris-generaal voor de vivres, 2 kommissarissen, 1 chirurgijn-generaal, 15 chirurgijns, 60 assistent-chirurgijns, 1 betaalmeester-generaal, 17 betaalmeesters, 1 kommissaris-generaal voor inkoop, 2 militaire magazijnmeesters, 15 kolonels, 15 luitenant-kolonels, 23 majoors, 146 kapiteins, 336 luitenants, 1,000 onderofficieren, 272 muzijkanten, 108 vuurwerkers en 5,908 gemeenen. Totaal 7,958.

## DUITSCHLAND.

WEENEN 8 Febr. De Keizer heeft bij Hoogstdeszelfs besluit, dd. 9 Dec. 1837, den groot-proost en generaal vikaris aan het domkapittel van de 5 kerken, Andreas Miskolscy, tot titulair-bisschop van Servië benoemd.

— Eerstdaags verwacht men de bekendmaking, waarbij verschillende promotiën in de hooge rangen van de armee, zulllen worden uitgevaardigd

— Men zegt, dat prins Metternich in den loop der maand Mei zich naar den Johannisberg zal begeven, ten einde aldaar zijne bezittingen in oogenschouw te nemen.

— Het gerucht, door sommige bladen verspreid, dat Z. M. de Keizer Nikolaas zich in den loop van dezen zomer naar Weenen zou begeven, bevestigt zich niet. Intusschen verzekert men, dat Hoogstdezelve, op zijne voorgenomene reis naar Duitschland, Wiesbaden zal bezoeken en aldaar eenige weken vertoeven.

BERLIJN 10 Febr. Dr. Ulrich, die als koerier uit Rome alhier is aangekomen, en, naar men dacht, slechts 8 à 14 dagen in deze stad zou vertoeven, bevindt zich nog steeds alhier, en naar het schijnt, zal zijn vertrek nog lang uitgesteld worden.

## FRANKRIJK.

*Part. Corresp.* PARIJS 16 Febr. Het *Journal des Débats* laat zich heden over de ijzeren spoorwegen en in het bijzonder ten aanzien van het kanaal van de *Marne* naar den *Rijn*, op de volgende wijze uit: Dit kanaal zal langs Metz op Straatsburg loopen, en aldaar in aanraking komen met het kanaal tusschen de Rhône en den Rijn. Hetzelve zal, zegt dat blad, de handelsbetrekkingen tusschen Frankrijk en het zuiden van Duitschland naauwer aanknoopen, en het uitzigt opleveren, om eens, de anti-Fransche commerciële verbinding, die zich van het noorden van Duitschland tot Baden en Wurtemberg uitstrekt, te doen vervallen. Langs dien weg zullen de koloniale waren uit Hâvre naar Duitschland worden overgebragt, en alzoo zal men ten behoeve van eene Fransche zeehaven, den invloed van Antwerpen en van Rotterdam zien verminderen. Thans is de afstand te water, tusschen Hâvre en den Rijn, 375 uren; door het nieuwe kanaal zal die afstand tot 205 verminderd worden, en alzoo zullen de Fransche kooplieden op een' even voordeeligen voet staan als de Antwerpsche en Rotterdamsche expediteurs, daar de afstand van de Schelde naar den Rijn, te Straatsburg, langs het Noorder-kanaal, bedraagt 196 uren, en die langs den Rijn, van Straatsburg naar Rotterdam, 200 uren.

— Men spreekt van eenige diplomatieke veranderingen, volgens welke de heer Bacourt, als Fransch gezant naar 's Gravenhage zoude vertrekken, en de heer Mortier van daar naar Turyn zou gezonden worden.

PARIJS 17 Feb. Men verzekert, dat de hertog en hertogin van Wurtemberg zich binnen kort naar Berlijn zullen begeven.

— Volgens eenen brief van St. Pierre, dd. 10 Jan., te Hâvre ontvangen, is het Fransche smaldeel, dat den 29 November uit Brest vertrokken is, den 7 Jan. te St. Pierre aangekomen en zou den 10 van daar deszelfs togt voortzetten.

---

niet meer vervolgd worden. Van hem mag men die wijsheid en de scherpzinnigheid niet vorderen, welke het erfdeel moeten zijn van eenen Japanschen stedehouder, en door welke gij de onschuld van FENUDETS had moeten ontdekken. *Yedo*, de tweede maand van het eerste jaar *Gen Bun* (1836).» — Zoodra de stedehouder dit bevel had ontvangen, liet hij zijnen ceremoniemeester bij zich komen, en nadat hij met dezen in een afgezonderd vertrek twee uren had doorgebragt, deed hij tegen den anderen dag al zijne bloedverwanten en vertrouwde vrienden bij zich op een feestmaal noodigen. Op het daartoe bepaalde uur verschenen de gasten, die door KAVATSCHI, zonder eenige gemoedsaandoening, op de heuschte wijze werden ontvangen. Na den maaltijd liet hij ZAKKI brengen, en begaf zich toen in een aangrenzend vertrek, ten einde zijne kleederen te verwisselen. Weinig minuten daarna keerde hij terug, met een uitsluitend voor deze plegtigheid vervaardigd rijglijfje aan, waarover hij luchtig eenen wit linnen mantel had geworpen. In tegenwoordigheid van zijne vrienden liet hij zich door zijnen geheimschrijver het bevel van den Tscho-Gun voorlezen; hield eene lange aanspraak tot zijne gasten, waarna hij door een hoofdknikken zijne onderwerping aan den wil van den vorst te kennen gaf. Nu ontblootte hij de sabel, en onder de luidste toejuichingen zijner vrienden, die de door hem bij deze gelegenheid in acht genomene sierlijkheid en gratie bewonderden, opende hij zich door eene kruisvormige snede den buik.

### PAGANINI EN STRAUSS.

Reeds eenige jaren geleden heeft PAGANINI zich meer en meer uit de openlijke muzijkalische loopbaan verwijderd. Daar hij vele goederen in *Italië* bezit, zoo is hij dan eens in *Napels*, dan weder in *Florence*, of in eenige andere stad, of wel op het land. Thans bevindt hij zich sedert eenige maanden te *Parijs*, waarheen hij zich, ter herstelling van zijne kwijnende gezondheid, heeft begeven, om aldaar met de homoöpatische geneesheeren, aan wier hoofd de hoogberoemde HAHNEMAN staat, over zijn gestel te raadplegen. PAGANINI lijdt aan hevige zenuwpijnen, die hem bijna onophoudelijk kwellen. Door eene matige levenswijze hoopt hij de aanvallen van deze ongeneeslijke kwaal te boven te komen. Aan eene Britsche familie, wier leden allen groote beminnaren der Toonkunst zijn, is het gelukt met den kunstenaar nadere betrekkingen aan te knoopen, zoo zelfs, dat men hem bewogen heeft, bij haar in huis zijn verblijf te nemen. Onder de leden dezer familie is een klein meisje van omstreeks 15 jaren, hetwelk eene buitengewoone bekwaambeid op de piano bezit, en om haar te accompagneren, neemt PAGANINI somwijlen zijne viool weder op, brengt die wondervolle toonen voort, die door hunne zachtheid, welluidenheid en harmonie misschien na te bootsen, doch niet te overtreffen zijn. De jongste zoon van PAGANINI, een 12 jarige knaap, die, met betrekking tot de muzijk, zijnen vader waarschijnlijk nabij zal komen, neemt een werkzaam deel aan deze concerten, wier zwaarmoedige en gevoelvolle melodiën de bekwaamste hand te vergeefs zou trachten te beschrijven. PAGANINI gaat zelden uit, en vertoont zich nog minder in openbare gezelschappen. In de opera verbergt hij zich in het achterste gedeelte eener loge, en bij concerten van groote meesters plaatst hij zich zoo afgezonderd mogelijk. Desniettegenstaande werd hij onlangs op een door den beroemden Weener componist STRAUSS gegeven concert herkend. Men bragt zijn borstbeeld, met eenen lauwerkrans omgeven, en plaatste hetzelve op de meest in het oogvallende plek der zaal. Alle aanwezenden wendden zich toen naar de plaats, waar PAGANINI stond, en begroetten hem onder luide toejuichingen en vreugdekreeten. De beroemde virtuoos moest opstaan om zijnen dank te betuigen. Hij trad voor, en de menigte liet hem eenen doorgang, terwijl de concertgever hem te gemoet snelde. PAGANINI drukte STRAUSS regt hartelijk de hand, en zeide luid, dat het hem genoegen deed, in kennis te zijn gekomen met den man, die elk zooveel genoegen gaf. Daarna begaf hij zich naar eene plaats, van waar iedereen hem kon zien; doch deze kleine zegepraal heeft hem echter zoodanig getroffen, dat hij sedert niet meer is uitgegaan.

### WETENSCHAPPELIJKE BIJDRAGEN.

Een Fransch geleerde, tegenwoordig geweest bij den Brand van den Italiaanschen Schouwburg, en gezien hebbende, dat de vergaârbakken, waaruit men het water tot blussching moest putten, bevrozen waren, stelt een min kostbaar middel voor, om tegen zulk een noodlottig onheil te waken. Het zou, namelijk, naar zijn inzien, raadzaam zijn, om in het water dezer vergaârbakken zout te mengen, tot op 10 à 12° boven den luchtmeter. — Het water zou dan, bij de koudste Temperatuur, welke men in Frankrijk kent, niet bevriezen, en bij elke gelegenheid van brand, zouden deze vergaârbakken het vereischte water kunnen opleveren. Dit middel sluit nog een ander voordeel in zich, wijl men door deze aldus bereide vloeistof het vuur spoediger meester zou worden dan met zoet water, omdat de zoutdeelen, welke het water bevat, zich aan de brandende voorwerpen zou mededeelen, en de daardoor veroorzaakte stiklucht de vlam dooven. Bijzondere personen, welke geene groote vergaârbakken behoeven, kunnen, in plaats van zout, Sulphas Sodae bezigen, hetwelk nog minder kostbaar is.

zetten, ten einde de Kommissarissen des Konings naar Haïti over te brengen, en zich met de in die streken kruisende Fransche oorlogschepen, onder bevel van den Schout-bij-nacht de la Bretonnière, te vereenigen.

— Men houdt zich alhier sedert eenige dagen sterk bezig met eene overeenkomst, welke tusschen de Porte, Engeland en Rusland zou gesloten zijn, ten einde Abd-el-Kader aan te sporen, om in zijne vijandelijke houding tegen Frankrijk te blijven volharden. Alles duidt echter aan, dat zoodanig gerucht van allen grond ontbloot is.

— In de zitting van de Kamer van gedeputeerden van heden is door den minister van Financiën eene wet ingediend, strekkende om de uitvoering van de Grieksche leening te verzekeren. De minister heeft daarbij aangedrongen op eene spoedige behandeling van dit voorstel. Verder zijn eenige zaken van ondergeschikt belang afgedaan, en verschillende petitiën behandeld.

— Volgens berigten van den 11 uit Spanje, zouden de Carlisten onder bevel van Basilio, door Sanz en Pardinas, in de vlakte tusschen Barza en Ubeda, geslagen zijn.

— De Kamer der Pairs heeft in de zitting van gisteren het voorstel, betrekkelijk de weduwe van den generaal Damrémont goedgekeurd, doch tevens bepaald, dat het toe te kennen pensioen, in geval van overlijden, in deszelfs geheel op hare kinderen zal vervallen.

— Men zegt, dat de onpasselijkheid van den hertog de Nemours maar gewaand is, om de ziekte van een nog hooger persoonaadje te dekken, en de herhaalde komst der geneesheeren aan het paleis te regtvaardigen.

— Op het bal van den president der Kamer van gedeputeerden heeft men opgemerkt, de afwezigheid van de heeren Molé en Montalivet, zoo mede die van de hoofd-doctrinairen.

## SPANJE.

*Part. Corresp.* MADRID 7 Febr. Men is zeer ongerust over het lot van Gandese, door Cabrera van zeer nabij ingesloten, die zijnen triomf te Benicarlo heeft doen kenmerken, door 30 man van de nationale garde te laten fusileren, wier patriotismus hun eenig misdrijf was. De troepen van Basilio, Tallada en Palillos hebben zich niet naar Murcia begeven; zij zijn den weg naar Andalusië ingeslagen. Volgens de laatste rapporten, hebben zij zich te Ubeda geposteerd en zich uitgebreid tot aan de Sierra de Gozola; het doel dezer bewegingen is, zonder twijfel, om de organisatie van het reserve leger van Narvaez tegen te werken; men schat de sterkte dezer troepen op 9,000 man. Basilio heeft reeds 150 mijlen, alle hindernissen trotserende, in den strengen winter afgelegd. Hij zet, zonder zich op te houden, zijnen marsch met gedeeltelijk goed gevolg door, als ook de rekrutering van eene menigte jonge soldaten, die zich dagelijks in zijne gelederen scharen. De graaf Mirasol is gisteren naar la Mancha vertrokken. De posten van Andalusië zijn aangekomen.

Eene Carlistische expeditie, onder het bevel van den generaal Goni, dreigt den Ebro aan de zijde van Mendavia over te trekken.

Den 12 bevond Don Carlos zich te Tolosa en zou hij den volgenden morgen naar Estella vertrekken. Te Navarra wordt de vereeniging van de Carlistische krijgsmagt bewerkstelligd. Guergué bevond zich te Azcoitia.

In een' brief van Bayonne, dd. 13, leest men: de generaal Espartero heeft, zijne operatie vervolgende, de garnizoenen van Villa-Nueva-de-Mena, Medena del Pomar en Villorcyao onder zijne troepen getrokken, en de versterkingen van deze drie punten vernield. In de vallei van Mena zijn geene troepen der Christino's; dezelve zullen aan den linker oever van den Ebro post vatten.

— In de zitting van de Senaat werd het voorstel van wet, omtrent de ligting van 40,000 man, hetwelk bij de Kamer der gedeputeerden reeds is aangenomen, gelezen. Het grootste gedeelte der gedeputeerden van Madrid, heeft in de zitting plaats genomen. Tot dusverre heeft nog niemand zijne plaats aan den heer Mendizabal ingeruimd. De aantogt van de Carlisten onder Basilio en van andere dergelijke troepen naar Andalusië, heeft het in staat van beleg stellen van Seville, Grenada en andere provinciën in het zuiden van Spanje, noodzakelijk gemaakt.

— De baron de Meer is te Cordua aangekomen; hij schijnt de rigting op Soria te willen nemen, ten einde Berga aan te vallen; de Carlisten begeven zich in groote menigte naar die stad.

BARCELONA 9 Febr. De baron de Meer is met een groot konvooi van hier vertrokken en den 3 dezer te Cordua aangekomen; na die plaats van levensmiddelen te hebben voorzien, is hij den volgenden dag naar Soria vertrokken, welke stad zal versterkt worden. Den 5den is hij te Manresa, met een konvooi zout, aangekomen; op zijnen togt is hij gedurig door de Carlisten aangevallen; niettegenstaande de mindere sterkte van zijn korps, heeft hetzelve den Carlisten tegenstand geboden, welke daardoor een zwaar verlies hebben geleden.

Men verzekert, dat de leden van de Carlistische Junta en andere opperhoofden der Carlisten, op het vernemen, dat de baron de Meer in aantogt was, dadelijk Berga verlaten hebben; men gelooft dien ten gevolge, dat de Carlisten aldaar geenen grooten tegenstand zullen bieden. Het opperbevel van Barcelona is ad interim aan den generaal Breton opgedragen, tot dat de baron de Meer aldaar zal zijn teruggekeerd.

## RUSLAND.

ST. PETERSBURG 7 Febr. Het handels-tractaat, tusschen Rusland en Zweden in den jare 1834 gesloten, hetwelk in der tijd vastgesteld werd tot den 31 December 1837, is, ten gevolge van eene bekendmaking, tot tijd en wijle men daarin eenige verandering zal gemaakt hebben, in kracht gebleven.

De staatsraad Katakasi, gezant van ons hof in Griekenland, heeft de St. Anna-Orde der 1ste klasse ontvangen.

BUCHAREST 26 Jan. Op den 23sten, des avonds ten 8¾ ure, had alhier eene aardbeving plaats, in eene horizontale rigting van het westen naar het oosten. Op de eerste schudding volgde eene tweede, die nog sterker was, en uit verschillende schokken bestond, welke te zamen 3 minuten en 20 seconden duurden, en schrik en angst onder de bevolking verspreidden. Meest alle huizen werden hevig geschokt, en meer of minder beschadigd. De grootste schade, daaruit ontstaan, is hoofdzakelijk het instorten der hooge muren van het in het middenste gedeelte der stad gelegen St. George-klooster, een der rijkste en grootste kloosters van Wallachye. Door de beide instortende zijmuren werden verschillende huizen en winkels, welke aan het klooster grensden, als mede de huizen van den Chan Philaretes, tegenover het klooster, bedolven; twee of drie personen zijn onder het puin omgekomen; 36 gebouwen gedeeltelijk ingestort, waarbij 8 personen den dood vonden. 16 anderen werden zwaar gewond, waaronder twee zelfs doodelijk. Ook vermist men nog een kind. De Vorst, die zich bij het begin der aardbeving in den schouwburg bevond, begaf zich onmiddellijk naar dat gedeelte der stad, hetwelk het meest geleden heeft, en beval, onder de ruinen van het St. Georgeklooster nasporingen te doen, of somwijlen zich nog menschen onder dezelve bevonden; dit was van zoodanig gelukkig gevolg, dat nog eenige personen levend daaronder werden uitgehaald. De Vorst heeft dadelijk eene kommissie benoemd, om de door de aardbeving veroorzaakte schade, die op eenige millioenen wordt geschat, op te nemen, en tevens te onderzoeken, welke huizen nog zonder gevaar bewoond kunnen worden.

## STADSNIEUWS.

Volgens gedane waarnemingen aan het Stads Waterkantoor, teekende de Thermometer van Fahrenheit de navolgende graden:

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Zondag | 18 | Februarij | 's middags | ten | 4 | ure, | 30 | graden. |
| » | » | » | 's avonds | » | 6 | » | 26 | » |
| » | » | » | » | » | 8 | » | 23 | » |
| » | » | » | » | » | 10 | » | 19 | » |
| | | | middernacht | | | | 16 | » |
| Maandag | 19 | » | 's morgens | | 2-6 | » | 14 | » |
| » | » | » | » | » | 8 | » | 16 | » |
| » | » | » | » | » | 10 | » | 21 | » |
| » | » | » | 's middags | » | 12 | » | 25 | » |

Gisteren avond, omstreeks 11 ure, is er brand ontstaan ten huize van de Wed. Schoor, op het Amstelveld no. 64, waardoor het bovenste gedeelte van het gemelde huis geheel in de asch gelegd is. Acht brandspuiten zijn daarbij met loffelijken ijver werkzaam geweest, terwijl men geene bijzondere ongelukken te betreuren heeft.

BEVALLEN. 14 Febr, C. J. S. de Clercq, geb. Boissevain, Z. — 15 Febr. L. Jonkhert, geb. Still, D. — 16 Feb. E. Lipman, geb. Reubens, Z.

OVERLEDEN. 13 Febr. M. Bendeker, Wed. E. Kneeteman, 82 j. — D. Obenhuijzen, 94 j. — 14 Febr. M. S. Mensinga, 33 j. — D. v. Osenbruggen, 74 j. — 15 Febr. J. W. Straub, 55 j. — K. L. Smit, 21 j. — E. Bronsman, 51 j. — 16 Febr. C. M. Groothuis, Wed. C. Bley Jz. — B. Touquet, Wed. M. van Son Pelgromsz, 81 j.

## Beursprijzen der Effecten.

AMSTERDAM, 19 Februarij, 4½ ure.

| OMSCHRIJVING | DER EFFECTEN | volg. de Soct. tot nut des Obligatiehandels. van | tot | gebleven | volgens de Effecten-Societeit. laagste | hoogste | gebleven. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| NEDERL. | Werkelijke Schuld...a 2½ | 53¾ | ¾ | 7/16 | 53 7/16 | » | » |
| | Dito.............» 5 | 101¾ | 102¼ | 102 1/16 | 102 | 1/16 | 1/16 |
| | Uitgestelde dito...» | » | » | » | » | » | » |
| | Kansbiljetten......f | 22½ | 23 | 22¾ | 22 11/16 | ¾ | » |
| | Amortisatie-Syndic..» 4½ | 94¾ | 95 | 94⅞ | 94⅞ | » | » |
| | Dito.............» 3½ | 78 | ½ | ¼ | 78¼ | » | » |
| | Handel-Maatschappij» 4½ | 179 | ¾ | ¼ | 179¼ | ⅝ | ¼ |
| | Nieuwe dito......» 4½ | » | » | » | » | » | » |
| | Nieuwe dito 1837.» 4½ | 99¾ | 100¼ | 100 | 100 | » | » |
| | Entrepôt-Dok......» 4½ | » | » | » | » | » | » |
| | Oost-Ind. Leening..» 4 | » | » | » | » | » | » |
| | Dito...........» 5 | 99½ | ¾ | 11/16 | 99⅝ | 11/16 | 11/16 |
| | Aandeelen Kansb...» 4 | » | » | » | » | » | » |
| | Spoorweg Haarlem.» | » | » | » | » | » | » |
| | Dito Rotterd..» | » | » | » | » | » | » |
| FRANKR. | Inschrijving G. B...» 3 | 79½ | 80 | 79¾ | 79¾ | » | » |
| ENGELAND. | Dito.............» 3 | » | » | » | » | » | » |
| SPANJE. | Leening *Ardoin's*...» 5 | 18¼ | ½ | 7/16 | 18⅜ | 7/16 | 7/16 |
| | Dito onbep. Stukk.» 5 | 17¾ | 18 | 17 13/16 | 17¾ | 13/16 | » |
| | Passive..........» | » | » | » | » | » | » |
| | Deferred..........» | » | » | » | » | » | » |
| | Fransche Uitgestelde» | » | » | » | » | » | » |
| | Engelsche dito...» | » | » | » | » | » | » |
| PORTUGAL. | Oblig. te Londen...» 3 | » | » | » | 17⅜ | ½ | » |
| NAPELS. | Certific. bij *L.* & *B.*» 5 | » | » | » | » | » | » |
| | Dito *Falc.* & *Co.*..» 5 | 93 | ½ | ¼ | 93¼ | » | » |
| | Dito te Londen...» 5 | » | » | » | » | » | » |
| | Aandeelen *Tavoliere*» 3½ | » | » | » | 42 | » | » |
| | Dito te Parijs....» 3½ | » | » | » | 39 | » | » |
| RUSLAND. | *H.&C.* 1798, 1816.» 5 | 105¼ | 106 | 105⅝ | 105½ | ⅝ | ⅝ |
| | Dito 1828, 1829.» 5 | 105¾ | 106 | 105⅞ | 105⅞ | » | » |
| | Dito 1831, 1833.» 5 | 97 | ½ | ¼ | 97¼ | ⅜ | » |
| | Oblig. te Londen...» 5 | » | » | » | » | » | » |
| | Dito te Hamburg...» 5 | 101¼ | ¾ | ½ | 101½ | » | » |
| | Inschr in Assign...» 6 | 68¾ | 69¼ | 69 | 69 | » | » |
| | Certific. van dito...» 6 | 69¼ | ½ | ⅜ | 69⅜ | » | » |
| POLEN. | Aandeelen à fl. 300.» f | 118¾ | 119¼ | 119 | 119 | » | » |
| | Dito à fl. 500.» » | 138½ | 139¼ | 138¾ | 139 | » | » |
| PRUISSEN. | Dito R. 50.» » | » | » | » | » | » | » |
| | Neg. Londen 1830..» 4 | » | » | » | » | » | » |
| OOSTENR. | Aandeelen à fl. 100.» f | » | » | » | » | » | » |
| | Dito à fl. 250.» » | » | » | » | » | » | » |
| | Metaliek..........» 5 | 101¾ | 102¼ | 102 | 102 | » | » |
| | Dito..........» 3 | » | » | » | » | » | » |
| | Dito..........» 2½ | 59 | ½ | ¼ | 59⅛ | ¼ | » |
| | Dito te Londen..» 5 | » | » | » | » | » | » |
| | Weenerb. *Goll&Co.*..» 5 | 103½ | 104 | 103¾ | 103¾ | » | » |
| | Dito..........» 4 | 94¼ | ¾ | ½ | 94½ | » | » |
| | N. Ween. Aand. fl. 500» f | » | » | » | » | » | » |
| DENEMARK. | Oblig. te Londen...» 3 | » | » | » | » | » | » |
| BRAZILIE. | Dito dito......» 5 | 74¼ | ¾ | ½ | 74½ | » | » |
| LOUISIANA. | *Hope* & *Comp.*.....» 5 | » | » | » | 99⅛ | » | » |
| DARMSTADT | Aand. bij loting....» f | » | » | » | » | » | » |

## FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

LONDEN, 16 Februarij.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Consols op tijd. | 3 pCt. | 92⅝, ¾. | Ardoins...... | 5 pCt. | 19⅛. |
| Brazilië...... | 5 » | 74. | Passive....... | » | 4¼. |
| Columbia 1e L.. | 6 » | 25½. | Deferred...... | » | 7⅛. |
| dito 2e L.. | 6 » | 28. | Holland...... | 2½ » | 53½. |
| Mexico....... | 5 » | 25¾. | dito | 5 » | 103. |
| dito | 6 » | 29¾. | dito O. I.... | 5 » | 101¼. |
| Uitgestelde.... | 5 » | 22. | Portugal...... | 5 » | 27⅜. |
| dito | 6 » | 24½. | dito | 3 » | 18. |
| Peru......... | 6 » | 21. | Buenos Ayres.. | 6 » | 21. |
| Rusland...... | 5 » | 113½. | Chili......... | 6 » | 30. |
| Denemarken... | 3 » | 74¾. | | | |

De directeuren van de Bank hebben ter beurze doen aankondigen, dat van den 16 dezer af, de disconto van Wissels bij de Bank à 4 pCt. per jaar zal berekend worden.

De bovengemelde vermindering van Disconto, van 5 op 4 pCt., en de gunstige tijdingen omtrent Canada en van New-York tot den 24 Jan., hebben eene verbetering in onze Fondsenmarkt te weeg gebragt.

Brazilianen waren williger, ten gevolge van meer geruststellende berigten uit Bahia; Columbiaansche en Mexicaansche Fondsen waren wederom zeer gewild; Spaansche en Portugesche Fondsen, met weinig handel, prijshoudend. Onze geldmarkt is steeds ruim voorzien; bij het einde der beurs bleven de koersen iets flaauwer

Wissel Amst. 12.1½. 3/m. 12.3¾ geld.

PARIJS, 16 Februarij.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Inschrijving.. | 5 pCt. | 109.40. | Spanje Ard.... | 5 pCt. | 19½. |
| dito | 3 » | 79.55. | Pasive..... | | 4. |
| Bank-Actiën......fr. | | 2600. | Napels, *Falc.*.. | 5 » | 99. |

PARIJS, 17 Februarij.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Inschrijving.. | 5 pCt. | 109.30. | Ardoin...... | 5 pCt. | 19⅛. |
| dito | 3 » | 79.50. | Passieve..... | | 4. |
| Bank-Actiën.... | fr. | 2685. | Napels, *Falcon.* | 5 » | 99.10. |
| | | | Portugal...... | 3 » | 17⅛. |

Hoewel de handel niet zeer uitgebreid was in Fransche Fondsen, zijn dezelve weder iets lager dan gisteren. Men verwacht tegen aanstaanden maandag veel variatie in 5 pCt., als zullende alsdan de Heer Gouin zijn voorstel van reductie in de zitting der Kamers nader ontwikkelen; men zegt ter beurze, dat de Heeren Fould en Lafitte amendementen op het voorstel van den Heer Gouin zullen indienen. Na de beurs 3 pCt. 79.52½. Wissels Amst. 1/m 56¾ p., 3/m 57 1/16, ¼ g. en p.

ANTWERPEN, 18 Februarij.

De rijzing der Ardoins te Londen had alhier weinig invloed, en dezelve zijn met weinig handel 18 5/16 g., ⅜ p. gebleven. In Brazilianen is niets omgegaan.

BRUSSEL, 18 Februarij.

3 ure.) Ardoins waren, ten gevolge van den hoogeren Londenschen koers, zeer vast, 18½ g. Premie 1/m 18¼, d. 1 geld.

BERLIJN, 14 Februarij.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Pruiss. Leen.. | 4 pCt. | 102 5/6. | Pol. Lot. fl. 300 | | 68. |
| Loten dito... | | 64⅝. | dito 500 | | 79½. |
| Metaliek...... | 5 » | 109¾. | Holland...... | 2½ » | 53⅝. |
| dito....... | 4 » | 104. | Kansbilletten. } | | 8 1/12 |
| dito | 3 » | 83¼. | Restanten..... } | | |
| Bank-Actiën.. | | 990. | Napels, *Falcon.* | 5 » | 94⅛. |
| Loten fl. 500. | | 125. | Denemarken.. | 3 pCt. | 75¼. |
| Rusl. Hamb... | 5 » | 108. | Nassau Loten.. | | 12¼. |
| dito Londen.. | 5 » | 113⅝. | Darmstadt Lot. | | 14⅝. |
| dito 1831 en 33 | 5 » | 103¾. | | | |

De koersen der meeste Buitenlandsche Fondsen, uitgezonderd Oostenrijksche, gingen gedeeltelijk iets terug, doch was de handel van weinig omvang.

FRANKFORT A/M., 16 Februarij.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Metaliek...... | 5 pCt. | 106 5/16. | Pol. Lot fl. 300. | » | 68¼. |
| dito | 3 » | 80⅞. | dito. 500. | » | 79¼. |
| Bank-Actiën.. | | 1734. | Holland...... | 2½ » | 53⅝. |
| Loten fl. 500.. | » | 121. | Syndic...... | 4½ » | 94¾. |
| Darmst. Loten. | | f 63⅝. | dito........ | 3½ » | 78⅝. |
| Pruiss. Loten. | | » 64½. | Spanje Ardoin. | 5 » | 10¾. |
| Nassau Loten.. | | » 22½. | Portugal..... | 3 » | 17. |

In de koersen der Fondsen was heden weinig variatie.

Van de in Darmstadt plaats gehad hebbende loting der Darmstadsche loten, à fl. 25, zijn de volgende hooge prijzen gevallen: op N°. 23,178 fl. 30,000. N°. 46,572 fl. 6,000. N°. 60,728 fl. 2,000. N°. 28,207 fl. 1,000. N°. 24,578 en 34,137 ieder fl. 400. N°. 1,044 en 26,582 ieder fl. 200.

HAMBURG, 16 Februarij.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Metaliek..... | 5 pCt. | 105½. | Pol. Lot. fl. 300.... | » | 133¼. |
| dito | 3 » | 80¼. | dito 500.... | » | 156¼. |
| Bank-Actiën...... | » | 1434. | N. dito 200.... | » | 63. |
| Loten fl. 500..... | » | 120. | Denemarken.... | 3 » | 71⅞. |
| Rusl. Hamb... | 5 » | 102⅛. | Holland...... | 2½ » | 52⅞. |
| dito te Lond.. | 5 » | 107¾. | Spanje Ard... | 5 » | 18 |
| do. 1831 en 33. | 5 » | 98. | | | |

Wisselk. Amst. 2/m 35.70. Parijs 2/m 188¼. Petersburg 2/m 9 23/32. Londen 2/m 13.8¾. Weenen 6/w 149.

PETERSBURG, 6 Febr. Wisselk. Amst. 3/m 52⅝. Londen 3/m 10 43/64, 17/32. Hamburg 3/m 9 9/16, 19/32. Parijs 3/m 110¾, 111.

BREMEN, 13 Febr. Wisselk. Amst. 2/m 125½. Hamburg 2/m 133¾. Londen 2/m 608.

WEENEN, 12 Februarij.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Metaliek..... | 5 pCt. | 107. | Bank-Actiën...... | f 1441. |
| dito | 4 » | 101⅛. | Loten à fl. 500.... | pCt. 121¼. |
| dito | 3 » | 82¼. | | |

## EFFECTEN-SOCIETEIT, TEN 4½ URE.

AMSTERDAM, 18 Februarij.

Integr. 53 7/16, ½. Kansb. f 22 11/16. 5 pCt. O. I. Leening 99⅝. Aandeelen Handel-Maatsch. 179⅝, ½. 5 pCt. Spanj. Ardoin à £st. 85. 18 5/16, ⅜, 5/16. Columbia 2de Leening à £st. 100. 20½, ⅜. dito à £st. 250. 18⅝. dito à £st. 500. 18⅝. Coupons Columbia enk. f 3⅝. dito onbep. f 3 9/16.

Ten gevolge der hoogere Londensche koersen, hebben Integralen en 5 pCt. O. Indische Leening zich met eenige affaire weder in prijs verhoogd. In Aandeelen Handel-Maatsch. was tot verhoogden koers de handel echter zeer bepaald. Ardoins weder iets meer aangeboden met weinig affaire. Columbianen waren heden zeer gevraagd, en hebben dezelve zich, ten gevolge van de verhoogde Engelsche koersen, weder ½ pCt. in prijs verbeterd; Coupons en groote stukken waren mede zeer gevraagd, en blijven die à £st. 250, 18 11/16 biedend, zonder verkoopers.

## BEURSBERIGT.

AMSTERDAM, 19 Februarij, 1838.

Met eenigen handel openden Hollandsche Fondsen algemeen op hunne verhoogde koersen van gisteren, op welke dezelve zich goed gesouteneerd hebben; ook Aandeelen Handel-Maatschappij schenen zich [illegible] beginne goed op hunnen prijs van gisteren te zullen handhaven, doch blijven ten slotte iets flaauwer. In Fransche Fondsen was heden, ten gevolge van de rescontre, eenige affaire; de passage-koers is bepaald 79¼ pCt. Wissel f 56¾. Spaansche, hoewel met weinig affaire, hebben zich iets in prijs verbeterd; Russische en Oostenrijksche, met onbeduidenden handel, zonder variatie.

Van Zuid-Amerikaansche was in Columbianen eenige handel, en hebben dezelve, even als Brazilianen en Peruanen, zich weder iets in prijs verbeterd. In nieuwe Mexicanen was de handel zeer onbeduidend, en blijven dezelve 28¾ latend, daarentegen was in Uitgestelde dezelve tot den genoteerden koers vrij levendig. Ook naar Grieken was eenige meerdere vraag.

Griekenl. bl. à £ 100. 17⅜, 1/2. dito à £ 300. 15¼. dito Roode à £ 100. 14¼. à £ 200. 13 1/2, ⅝. à £ 500. 13⅜. Columbia 1ste Leening à £ 100. 16¼. dito 2de Leening à £ 100. 20 1/2, ¼, 9/16. à £ 250. 18¾, 19. Peru 6 pCt. 13⅝, 11/16. Nieuwe Mexico 5 pCt. 28 1/2, ¼. Uitgestelde dito 10, 9 15/16. Mexico à £ 100. 6 pCt. 24¼. dito, Engelsche konditie, 28 1/2. Coupons Griekenl. bl. onbep. f 2 1/2, 9/16, ⅝. dito enk. f 2⅝. dito Roode Onbep. en enk. f 3 5/16, ⅜. dito Columbia enk. f 3⅝, 9/16. dito Peru f 2 9/16, ⅝. dito Mexico 19 1/2 pCt. dito Ardoins 11 1/2 pCt.

*Koers van het Geld:* Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2¼, ½ pCt. Wissel-Disconto 2½ pCt.

*Prijzen ten 5 ure.* Integralen 53 7/16. Handel-Maatschappij 179¼. Ardoins 5 pCt. à £ 85. 18 7/16.

## PRIJZEN DER COUPONS.

Oost. Mét. Coupons à fl. 25. f 29.70. Napelsche dito à 12½ Duc. f 24.20. Fransche dito à 60 Franc. f 56⅛. Eng. Pruissen p. £st., dito Napels, dito Denen, dito Russen f 12.02½. Hamb. Russen pr. Roebel. st. 36⅛. Pruisische Thaler pr. Thaler 34½. Mandaten van Zilveren Roebels st. 36⅝, ¾. Dito van Papieren dito st. 10⅜. Uitgel. Eng. Nap. £ 100. f 12.02½.

WISSELKOERSEN, 19 Februarij 1838.

| | | Geld. | Papier. | | | Geld. | Papier. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Hamburg | kort | 35⅝ | | Lissabon | 3/m | 43½ | |
| » | 2/m | 35 3/16 | | Porta Port | » | 43 | |
| Parijs | kort | 56 11/16 | 56¾ | Genua | 2/m | 46½ | |
| » | 2/m | 56⅛ | | Livorno | » | 36 1/16 | |
| Bordeaux | kort | 56 9/16 | | Napels | » | 79 | |
| » | 2/m | 55 15/16 | | Petersb. | » | 10 1/16 | |
| Madrid | 3/m | 96½ | | Weenen | 6/w | 35¾ | |
| Cadix | » | 97¾ | | Augsburg | » | 35 11/16 | |
| Seville | » | 94 | | Frankfort | » | 35 11/16 | |
| Bilbao | 2/m | 96½ | | Rotterdam. | | pCt. | |

## GRANENMARKT.

19 Februarij.

*Tarwe* bij aanzienlijke partijen, met graagte gekocht. 131 ℔ witbonte Poolsche f 300; 126 ℔ bonte dito f 270; 125 ℔ geringe bonte dito f 245; 134 ℔ puike jar. Rostocker f 270; 131 ℔ dito oude Wismar f 258; 129 ℔ oude Anclammer f 250; 129 ℔ oude Rostokker f 250; 138 ℔ Groninger f 250; 130 ℔ oude Rijn f 245; 126 ℔ Vriessche f 235; 126 ℔ jar. dito f 220, 225; 125 ℔ jar. Zeeuwsche f 230.

*Rogge* bij partijen hooger gekocht. 123 ℔ oude Wismar f 175; 124 ℔ n. Geldersche f 162; 120 ℔ jar. Drentsche f 165; 123, 124 ℔ n. Drentsche f 159, 161; 123 ℔ n. Overijsselsche f [illegible]; de beide laatste op levering.

*Garst* prijshoudend; 102 ℔ jar. Vriesche zomer f 115. [illegible]

*Haver* iets hooger gekocht; 83 ℔ oude dikke f [illegible] [illegible] 71, 75, 78 ℔ [illegible]

*Boekweit* vond tot ruim *f* 5 hooger genegen koopers, als volgt is bij partij aan consumtie goeden handel geweest. 117 ℔ Bredasche *f* 180; 117 ℔ Vriesche *f* 180; 115 ℔ jarige dito *f* 158; de beide laatste aan de Zaan.

*Koolzaad* in den beginne der markt £vl. 1 hooger, als: Kromhorn £vl. 54. Elve £vl. 51 à 53. Oud Zeeuwsch £vl. 54½. 9 Vats in April en September £vl. 62, later door meer verkoopers September £vl. 61, en op dien termijn en op het Voorjaar tot dezen prijs vergeefs latende gebleven.

*Lijnzaad f* 5 hooger; 109 ℔ Riga *f* 260; 109, 110 ℔ Koningsberger *f* 237½; 109, 110 ℔ dito *f* 240.

*Raapolie* op het laatst der markt meer aangeboden. Ordinair *f* 39. Vliegend *f* 38. Dito in de Stad *f* 38½ à 39. P°. Mei *f* 37½ à 36¾. Op het Najaar *f* 38 à 37.

*Lijnolie* Ordinair *f* 31. Vliegend *f* 30 à 30½. P°. Maart en April *f* 30. P°. Junij *f* 30½. P°. September *f* 30 à 30½.

*Raapkoeken* pr. 1,040 st. *f* 54 à 60. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. *f* 8 à 10½.

# SCHEEPVAART EN HANDEL.

## Scheepstijdingen.

*De Nederlanden*, Kapt. Hofker, van Suriname n. Amsterdam, is te Dover lek binnengeloopen en moet lossen.

Volgens brief van Kapt. P. Huidekoper, voerende het schip *Pollux*, van Batavia naar Amsterdam, in dato 17 Febr., was hij toen des morgens 3 ure zeilende in de Noordzee, Egmond O. N. Oost, ¾ mijl afstands; Kapt. Huidekoper wachtte eenen loots en hoopte, indien de wind niet hooger werd, en het ijs zulks doenlijk maakte, nog denzelfden dag het N. Diep te bereiken.

Het schip *Neêrlands Welvaren*, Kapt. O. Hanssens, van Bordeaux naar Amsterdam, gisteren gemeld, was, volgens nader berigt van den Helder, voor den wal tusschen Calandsoog en Petten kruisende, en door wind en ijs belet om binnen te komen.

De Schepen *Aashaw*, Kapt. Bollard, van Mobile naar Amsterdam. *Hendrika Elisabeth*, Kapt. Riedijk, van Smirna naar Rotterdam, en de *Nederlander*, Kapt. Hofker, van Suriname naar Amsterdam, zijn den 13den Febr. te Dover binnengeloopen. Het laatste lek, en zal moeten lossen, om te repareren.

Het Schip de *Schelde*, van Dycke, van Batavia naar Rotterdam, is den 14den Febr. te Dartmouth binnengeloopen.

Het Schip *President Schimmelpenninck*, Kapt. Nannings, van Batavia naar Amsterdam, was den 13den Feb. op de hoogte van Dartmouth.

De Schepen *Phenomene*, Kapt. Hoed, van Batavia naar Rotterdam; *Nicolaas Witzen*, Kapt. Lange, van Suriname naar Amsterdam; *Koophandel*, Kapt. Popcken, van dito naar Rotterdam, en *Harriet*, Kapt. Berg, van Rio Janeiro, zijn den 13—15 Febr. te Plymouth binnengeloopen.

De Schepen *Trio*, Kapt. Boog, van Buenos Ayres naar Antwerpen, en *Georgiana*, Brown, van Charleston naar dito, zijn den 12den Febr. te Cowes binnengeloopen.

### BINNENGEKOMEN.

TEXEL 17 en 18 Febr. O. Z. O. Niets. — De Stroom drijft vol ijs.

HELVOET 17 en 18 Febr. N. O. Niets. — De Stroom drijft vol ijs.

VLIE 13 tot 16 Febr. en TERSCHELLING 1 tot 15 Febr. De Lijsten niet aangekomen.

BRIELLE O. Z. O. MAASSLUIS N. O. Niets. — Het ijs in den Stroom zit vast.

Bij ST. HELENA 28 Dec. Kerkhoven, Admiraal Tromp, Batavia naar Amsterdam; lek.

BOSTON 14 Jan. Ewer, Tornette, Rotterdam.

NEWYORK 12 Jan. Raingard, Paoli, Antwerpen.

HAVANA 4 Jan. Blok, Aurora, Amsterdam.

MONTEVIDEO 28 Nov. Van der Linden, Alcyon, Cadix. Hooper, Harriet, Amsterdam.

GRAVESEND 15 Febr. Rodenald, Onderneming, Scheveningen. 16 Febr. Cullen, Menar, dito.

LEVERPOOL 15 Febr. Van der Steen, Union, Ostende.

### UITGEZEILD.

BALTIMORE zeilklaar, 16 Jan. Sears, Tiberius, Rotterdam.

CHARLESTON zeilklaar, 12 Jan. Crawfurd, Manes, Amsterdam.

NEW-ORLEANS zeilklaar, 8 Jan. Van Hoogerhuizen, jonge Maria, Amsterdam.

## HANDELSBERIGTEN.

### KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

AMSTERDAM, 19 Februarij.

KOFFIJ. De handel in dit artikel was vorige week onbeduidend, prijzen zonder verandering, en heeft de aankondiging der voorjaarsveilingen tot heden geen invloed gehad.

SUIKER. Na de veiling Surinaamsche, groot 240 vaten, dato 15 dezer, werden alhier verscheidene partijen Surinaamsche verkocht, in de prijzen van *f* 32 tot *f* 37½. In Java Suiker werden eenige partijtjes uit de laatste veiling der Nederlandsche Handel-Maatschappij alhier, met winst gerealiseerd. Voor blond Havana Suiker blijft de vraag aanhouden, wordende dezelve genoteerd: wit *f* 47 à 58. Geel *f* 41 à 46. Bruin *f* 37 à 40. Surinaamsch *f* 30 à 39. Demar. en Essequebo *f* 29 à 38. Brazielsch wit *f* 36 à 46. Dito geel met 18/m. rabat, *f* 34 à 39. Dito bruin met dito *f* 28 à 33. Manilla wit *f* 37 à 42. Dito bruin *f* 29 à 34.

(Geraffineerde). In de afgeloopene week zijn de meest voorhanden partijtjes Melis, tot ferme prijzen afgedaan; voor mooi Secunde is *f* 42 à 42½ besteed, zoodat onze markt steeds in eene willige houding blijft; in Kandij ging weinig om; ord. Lompen zijn à *f* 36 afgedaan, ook was er naar Basterden en Stroop veel vraag en tot onderstaande noteringen werden eenige partijtjes afgedaan, de voorraad is echter zeer gering.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Basterden Bruin.... | *f* 26 | à 28 | Wit.............. | *f* 46 | à 48 |
| Helbruin......... | » 29 | » 33 | Stroop........... | » 28 | |
| Geel............. | » 34 | » 39 | Stoom Stroop...... | » 27½ | » 24 |
| Blank............ | » 39½ | » 45 | | | |

THEE. De afloop der veiling, welke op den 15 dezer te Rotterdam plaats had, heeft doen zien, dat de betere houding van dit artikel zich ten volle bevestigt; vooral zijn de zwarte soorten aldaar boven verwachting verkocht, de groene hebben zich goed gesouteneerd; alles coulant verkocht zijnde, doet mindere [illegible] in het artikel voorspellen. Daar het water steeds besloten blijft, zal de handel vooreerst zich nog maar tot dagelijksche behoefte bepalen. Van nieuwe aanvoeren te zullen bekomen, is nog niets bekend.

SPECEREIJEN en KRUIDENIERIJEN. Voor Rijst blijft de vraag aanhouden. Gepelde Carolina is onder *f* 16 niet te koop. Gepelde O. I. houdt men op *f* 11 à 12. In andere artikelen is geene verandering.

TRAAN. Zuidzee is tot *f* 30 Entr. afgedaan, men bleef dezelve nog zoo aanbieden. Archangeltraan bleef tot vorige prijzen meer gevraagd, uit hoofde van de verhoogde prijzen van *Raap-*, *Lijn-* en *Hennepolie*. Levertraan zonder verandering.

VISCH. Stokvisch gevraagd, weinig voorraad en niet dan tot verhoogde prijzen te koop.

STERKE DRANKEN. Jenever iets williger, Voorloop, Arak en Rum zonder verandering.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Jenever Amst. proef.... | *f* 17 | à 17½. | Rum.............. | *f* 50 | à 70. |
| » Amer. (op pijp.) | » 16 | » 16½. | Voorloop Lang. ³/₆..... | » 43 | » 44. |
| Arak.............. | » 29½ | » 39. | » Barc. ³/₆ | zonder voorraad. | |

ANTWERPEN, 17 Februarij.

KOFFIJ. Heden is veel handel in het artikel geweest, en indien de houders hunne eischen niet verhoogd hadden, zoude er nog meer in omgegaan zijn: 800 à 900 balen Braziel, zijn tot 26½, 200 dito tot 27 c., 500 balen ord. St. Domingo à 28 en 150 dito ord. Batavia van 30¼ à 30½ c. verkocht.

SUIKER. 400 kisten blond Havana zijn tot *f* 20½ à 20¾ vreemde vlag, afgedaan.

TABAK. 30 vaten Kentucky, ordinaire kwaliteit, zijn tot 16½ c. consumtie verkocht.

LEVERPOOL, 13 Februarij.

KATOEN. Er is heden zeer weinig handel geweest, in het geheel zijn slechts 1,500 balen verkocht en de prijs kon algemeen ⅛ dr. lager aangenomen worden.

LEVERPOOL, 15 Februarij.

KATOEN. De verkoop bepaalde zich heden tot 2,500 balen, verschillende soorten, voornamelijk echter Amerikaansche, tot eenen verminderden prijs van ⅛ d. per ℔ dan die der laatste notering.

ST. PETERSBURG 6 Februarij.

POTASCH. 5,000 pud eerste soort Kasansche zijn, met alle geld vooruit, tot 74 Rs., en 5,000 p. dito, met 10 Rs. handgeld, tot 77 Rs., beiden te leveren in Mei, verkocht.

VLAS. 7,000 Pud, 9 Kop., in loco, zijn tot 97 Rs. kontant verkocht, en op levering in Junij en Julij 3,150 Pud tot 90 Rs., met alle geld vooruit, en 3,150 Pud tot 95 Rs., met 10 Rs. handgeld.

SUIKER. Van wit Havana zijn 300 Kisten tot 32 Rs. 40 Kop. en 1,000 Kisten tot 32 Rs. 50 Kop. pr. pud verkocht.

CETTE 11 Februarij.

VOORLOOP. De inkooporders vermeerderen, en de voorraad van 3/6 vermindert zeer. Eenige Benoodigden hebben 25, zelfs 50 cent. boven den koers moeten besteden. De prijs zal allerwaarschijnlijkst op de Markt van den 14den dezer, op fr. 22.50 gesteld worden.

### GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

HAMBURG, 16 Februarij.

Er is dezer dage weder eenige *Tarwe* op levering, bij open water, gekocht. In *Rogge* is niets omgegaan, daar men tot de vorige prijzen niet wil verkoopen. *Garst* in loco zonder handel, voor 110,112 ℔ van de oostkust van Holstein is te vergeefs 37 Rx. Bo. geboden. In *Raapzaad* hebben tot op nieuw verhoogde prijzen verkoopen plaats gehad: voor Oberlands is 116 Rx. Bo., voor Holsteinsch, van de westkust is 118 Rx. en van de oostkust 112 Rx. besteed, dito *Lijnzaad* is tot 84 Rx. verkocht. Rood *Klaverzaad* van mooije kwaliteit, is tot voluit vorige prijzen begeerd, gering is prijshoudend. *Koeken* stil.

WISMAR, 12 Februarij.

De aanvoeren van alle soorten van *Granen* blijven gering. De kwaliteit der *Tarwe* van den laatsten oogst is zeer verschillend. Tot 66 Rx. Hamburger Bo. per Hamburger last, vrij aan boord, blijft kooplust bestaan. De voorraad van oude *Tarwe* is zeer verminderd, en geldt 6 à 8 Rx. meer, dan bovengenoemden prijs. *Rogge* is coulant te verkoopen, is algemeen van goede kwaliteit en wordt van 66 à 68 Rx. n. ⅔ per last betaald. *Garst* komt zeer weinig aan en wordt iets hooger betaald. *Haver* zonder vraag; ter consumtie wordt 36 Rx. n. ⅔ per last besteed. Goede nieuwe *Kookerwten* gelden 60 à 62 Rx. n. ⅔ per last.

BREMEN 15 Februarij.

Er zijn in deze week 100 last nieuwe, 126 ℔ Oberl. *Tarwe*, gedeeltelijk op speculatie tot 90 Rx. en gedeeltelijk voor consumtie tot 92 Rx. gekocht; ook 80 last, 121, 122 ℔ *Rogge* tot 67 Rx. en 50 last Oostvriessche dito op levering tot 66 Rx. Voor beide artikelen, maar vooral voor de laatstgenoemde bestaat eene goede meening, wijl de *Aardappelen*, waarschijnlijk, overal veel door de vorst bedorven zullen zijn. Met *Garst* en *Haver* is het stil. *Raapzaad* bij open water te ontvangen, is tot 136½ Rx. verkocht. *Raapolie* bij kleinigheden tot 9½ Rx. afgedaan.

STETTIN 12 Februarij.

Met Granen is het in de laatste week stil geweest. Van *Rogge* op levering zijn tot 31¼ Rx. voor Silesische, en tot 29¾ Rx., zonder soortbepaling, Verkoopers. Voor *Raapzaad* blijft kooplust bestaan. Voor Riga's *Lijnzaad* is weder 10¼ Rx. betaald. *Raapolie* in loco 8⅓ Rx.

LONDEN 16 Februarij.

De vernieuwde en aanhoudende vorst heeft de aankomst van verscheidene Schepen met Graan belet. Naar *Tarwe* was goede vraag, tot vorige prijzen. *Meel* was moeijelijker te verkoopen, en iets lager. *Garst* was ruimer ter veil; doch in de beste soorten schaarsch; die dan ook alleen prijshoudend, doch de overige 1 /. pr. Qr. lager zijn. Voor *Haver* was redelijke, doch geene levendige vraag, tot de prijzen van Maandag. In *Boonen* en *Erwten* en andere artiekelen is geene verandering.

## Regtzaken.

*Behoort de voogdij van een natuurlijk kind, als zoodanig door de beide ouders erkend, na den dood van deszelfs vader, uit kracht der wet aan de moeder, of behoort in deze voogdij door een familieraad voorzien te worden?*

De naauwe betrekkingen, welke tusschen Elisabeth Amiot en Joseph Neltaer, inwoners van Straatsburg, bestonden, had in 1831 de geboorte van een natuurlijk kind ten gevolge, hetwelk terstond als zoodanig door de beide ouders werd erkend. In het jaar 1834 verliet Elisabeth Amiot den heer Neltaer, ten einde zich te Parijs te vestigen. Het natuurlijk kind bleef onder het bestuur van den vader, die in het jaar 1837 te Straatsburg overleed. Twee dagen na dit overlijden, riep de heer Louis Neltaer, broeder van den overledene, eenen familieraad bijeen, ten einde eenen voogd te doen benoemen over het minderjarig, natuurlijk, erkend kind van zijnen broeder, en werd hij zelf daartoe aangesteld. Elisabeth Amiot heeft zich tegen dit besluit van den familieraad verzet, en de vernietiging daarvan voor de Regtbank te Straatsburg gevraagd, op grond, dat dit besluit was ten nadeele van de regten, welke haar als natuurlijke moeder toebehoorden.

De Regtbank te Straatsburg heeft dezen eisch op de volgende gronden ontzegd.

Overwegende, dat de wetgever, bij het regelen der regten en verpligtingen, welke uit familiebetrekkingen voortspruiten, slechts algemeene regelen heeft daargesteld voor diegenen, welke inderdaad leden der familie zijn in het oog der wet; dat natuurlijke kinderen als zoodanig niet kunnen beschouwd worden, en dat daarom de wetgever, hun aanzijn *facto* niet kunnende ontkennen, bijzondere bepalingen ten hunnen opzigte heeft gemaakt, met betrekking der vaderlijke magt en der verwantschap; dat men daaruit moet besluiten, dat al de gevolgen der vaderlijke magt niet op hun toepasselijk zijn, evenmin als op hunnen vader of moeder, en dat men zich alleen aan de bijzondere bepalingen behoort te houden, welke hen betreffen.

Overwegende, dat de wetgever bij het daarstellen der regelen, ten opzigte der wettige voogdij, (*tutelle légitime*) geene andere dan wettige kinderen op het oog heeft gehad, hetgeen volgt uit de bepaling van art. 390 van het burgerl. wetb., welk artikel onmiddellijk volgt op de bepaling van art. 389, waarbij aan den vader, gedurende het huwelijk, het beheer der goederen van zijne minderjarige kinderen wordt verleend; en daar de natuurlijke vader de bepaling van artikel 389 niet kan inroepen, zoo kan ook artikel 390 niet op hem worden toegepast; dat bovendien het geheele 2e hoofdstuk des Xen titels van het Ie boek van het burgerlijk wetboek slechts alleen betrekking heeft op den vader en moeder van wettige kinderen, en dat men derhalve moet besluiten, dat er voor natuurlijke kinderen geene wettige voogdij bestaat, zoodat, zoodra zij in het geval verkeeren, dat in hunne voogdij moet worden voorzien, zulks niet kan geschieden dan overeenkomstig de regelen, voorgeschreven bij de voogdij, door eenen familieraad opgedragen.

Overwegende, dat men dezen weg heeft ingeslagen met betrekking tot het natuurlijk erkende kind van Joseph Neltaer en Elisabeth Amiot, en dat men tot de benoeming van eenen voogd is overgegaan op verzoek van Louis Neltaer, broeder des overledenen, die als belang hebbende bij de nalatenschap van zijnen broeder, de bevoegdheid had, om den minderjarige, welke tot een gedeelte dier zelfde nalatenschap geroepen was, van eenen voogd te doen voorzien.

Van dit vonnis is bij het Koninklijk Geregtshof te Colmar geappelleerd, bij welke gelegenheid de Advokaat-Generaal van dat Hof zich volgender wijze heeft doen hooren:

Men erkent van beide zijden, dat de titel van het wetboek, handelende over voogdij, de onderhavige kwestie niet beslist; men erkent insgelijks, dat deze titel slechts betrekking heeft op de voogdij van wettige kinderen, en men stemt evenzeer toe, dat bij gemis van eenige stellige bepaling, dezelve bij gevolgtrekking moet worden uitgemaakt; maar men verschilt over de wetsbepalingen, waaruit die gevolgtrekkingen moeten opgemaakt worden. De eene partij beroept zich op art. 405 van het burg. wetb., waarbij bepaald wordt, dat ingeval van overlijden van vader en moeder door den familieraad in de voogdij moet worden voorzien, de andere partij daarentegen grondt zich op art. 390, volgens hetwelk, na de ontbinding des huwelijks, de voogdij van regtswege aan den overgebleven vader of moeder behoort.

Ten einde deze kwestie bij analogie te beslissen, is het noodig, vooraf de algemeene bepalingen der wet omtrent de vaderlijke magt in de voogdij, zoo wel ten opzigte van wettige als van natuurlijke kinderen, te onderzoeken.

Ten opzigte der vaderlijke magt merkte de Advokaat-Generaal aan, dat, niettegenstaande de meer en meer toegenomene beschaving de vaderlijke magt der Romeinen reeds aanmerkelijk had verminderd, men bij het daarstellen der wet, even als bij de Romeinen, de vrouwen van dezelve had willen uitsluiten, doch dat zoowel bij de kommissie van redactie der wetgeving als bij den staatsraad tot grondregel aangenomen was, dat de vaderlijke magt was een regt, gegrond op het natuur-regt en door de wet bevestigd. Van daar de bepaling, dat de vaderlijke magt na den dood des vaders op de wettige moeder overgaat, waaruit men derhalve moest opmaken, dat dit zich zoowel uitstrekte tot de moeder van natuurlijke kinderen als tot die van wettige kinderen.

Hetzelfde beginsel, hetwelk bij de Romeinen tot grond der vaderlijke magt verstrekte, was ook de oorsprong der voogdij, welke door hen beschouwd werd als alleen uit het burgerlijk regt te ontspruiten. Ook de moeder was eerst geheel van de voogdij uitgesloten; doch de invloed, welken het Christendom op de beschaving uitoefende, was ook oorzaak, dat weldra de voogdij over hunne wettige kinderen aan de moeder werd opgedragen, hetwelk zelfs tot de voogdij over natuurlijke kinderen werd uitgestrekt. Volgens het regt der Novellen, was de voogdij der moeder over hare wettige kinderen zoowel wettig, (*legitima*) als die des vaders, ofschoon de eerste niet van regtswege plaats had; de moeder kon wel voogdesse over hare kinderen zijn, maar dit was als ware het eene afwijking van het strikt burgerlijk regt, en ofschoon de voogdij vele wijzigingen had ondergaan, bleek zij echter eene instelling te zijn, welke uit het burgerlijke regt ontstond.

In Frankrijk erkende men, in dat gedeelte, waar de beschreven regten golden, de wettige en testamentaire voogdij. De moeder had evenzeer als de vader den voorrang boven alle anderen bij de voogdij harer wettige kinderen, zonder dat zij daartoe de goedkeuring van het hoofd van den staat behoefde, welke volgens de Romeinsche wetten noodzakelijk was. In dat gedeelte van Frankrijk, waar het gewoonte regt kracht had, was elke voogdij eene *tutela dativa*, zelfs die van den wettigen vader of moeder; zij werd door de overheid volgens de keuze des familieraads gegeven. Deze twee stelsels moesten in den staatsraad bij het onderzoek van den titel over de voogdij overeengebragt worden. Het stelsel, dat de vader en moeder van regtswege voogd zijn over hunne wettige kinderen, werd tot algemeenen regel aangenomen, terwijl het stelsel der *tutela dativa* slechts bij uitzondering werd bepaald in geval de beide ouders overleden waren.

De natuurlijke genegenheid moet als de grondslag beschouwd worden zoowel der vaderlijke magt als der voogdij. De wettige voogdij is derhalve de regel, de *tutela dativa* de uitzondering, en bij het stilzwijgen der wet moet de algemeene regel, niet de uitzondering, toegepast worden. Hierbij komt nu nog, dat het Romeinsche regt aan eene moeder over hare natuurlijke kinderen op dezelfde voorwaarden de voogdij verleent, als aan eene moeder over hare wettige kinderen: *Si mater voluerit eorum (sive masculi sint, sive feminae), subire tutelam; ad exemplum legitimae sobolis liceat ei hoc facere.*

Alles vereenigt zich om eene moeder van regtswege als voogdesse te doen beschouwen over hare natuurlijke kinderen; er kunnen wel is waar, zwarigheden ontstaan, zoo als bij voorbeeld: wanneer de natuurlijke moeder onwaardig of onbekwaam is, om de voogdij te bekleeden, maar welk stelsel levert geene zwarigheden op? en zelfs dan zijn bij dit kwaad tevens de hulpmiddelen opgegeven, dan kan, dan moet de familieraad tusschen beide komen, en de moeder kan zich verdedigen, en in dat geval alleen kan het belang van het kind de stem der natuur doen zwijgen.

Bij arrest van het Hof van Appel te Colmar is het vonnis der Regtbank te Straatsburg, op dezelfde motieven, tegen de conclusiën van den Advokaat-Generaal aan, bekragtigd geworden.

Men verzekert, dat deze belangrijke regtskwestie voor het Hof van Cassatie zal gebragt worden.

### OPGAVE VAN AANBESTEDINGEN EN VERPACHTINGEN.

AANBEST. Op 6 Maart te *Dordrecht:* Het vierjarig onderhoud der bestratingen en aanhoorigheden, in het dorp 's Gravendeel, van af den 1 Maart 18[illegible] tot ultimo Febr. 1842.

Op 26 Febr. te *Leyden*, op *den Burg:* Het bouwen van een nieuw kerkgebouw met toren, voor de R. C. gemeente *de Zon*, op de *Haarlemmerstraat*. Bestek ter lezing op de gebruikelijke plaatsen, en à *f* 1 gedrukt te verkrijgen, aldaar bij den boekv. J. J. Thijssens en Zoon, teekeningen [illegible] dagen vóór de besteding te zien aan de Pastorij.

Op 9 Maart te *Maastricht:* 1°. Het bouwen eener affuitloods en een constructiewinkel. 2°. Het maken van twee paar poort- of barrieredeuren.



## Schouwburgen, Concerten,

### EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

**STADS SCHOUWBURG.**

Woensdag 21 Februarij 1838: DE VROUW NAAR DE WAERELD, Blijspel in vijf bedrijven; gevolgd door: JENNY OF HET GEHEIME HUWELIJK, Groot Ballet-Pantomime, gemonteerd door den Balletmeester *A. P. Voitus van Hamme*.

*Ten Zes Ure op het Tooneel.*

Verwacht op Donderdag 22 Februarij 1838:

**EEN GROOT MILITAIR CONCERT.**

Bij overeenstemming der Heeren Kolonellen van de Schutterij dezer Stad, van de 17de afdeeling, en van de Kurassiers no. 3, door derzelver Korpsen Muzijk te geven, ten behoeve der armen in deze stad, bij de strenge koude van den tegenwoordigen Winter.

**THEATRE FRANÇAIS.**

No. 63 de l'Abonnement.

Mardi 20 Fevrier 1838: La seconde représentation de: BRUNO LE FILEUR, Comédie-Vaudeville en 2 actes, de Mrs. *Coguiard* frères; précédée de la troisième de: LE SAUVEUR, Comédie-Vaudeville en 3 actes, de *Lherie.*

*On commencera à 6½ heures.*

Mercredi 21 Fevrier: au bénéfice de Mr. *Joanny*, LA JUIVE, avec les divertissemens, exécutés par tous les premiers sujets du ballet du Théâtre de la Haye.

**DEUTSCHES THEATER**, *In der Amstelstrasse.*

38 Vorstellung im Abonnement.

Mittwoch den 21 Februar 1838, (zum erstenmale): ABU HASSAN, Operette in einem act, von *J. R. Hiemer*, Musik von *C. M. von Weber*. Hierauf: 1°. Divertissement für die Violoncello, nach Motiven aus der Oper: die *Weisse Dame*, von *Dotzauer*, vorgetragen von *Heinrich Mollenhauer*, 9 Jahre alt. 2°. Krönings-Rondo für die Violine von *Mayseder*, vorgetragen von *Eduard Mollenhauer*, 7 Jahre alt. Zum beschluss: RATAPLAN, DER MUNTERE TAMBOUR, Operette aus dem Französischen von *F. Pillwitz*. *Anfang um 7 Uhr.*


TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.

# Bijvoegsel tot den AVONDBODE van 20 Februarij 1838.

## HET KEULSCHE VRAAGSTUK.

*(Vervolg van de stukken, voorkomende in den* AVONDBODE *van 29 Januarij en 15 Februarij l. l.)*

Ik voldoe aan mijne belofte, aangaande het geschil van
n aartsbisschop van Keulen met de faculteit te Bonn,
trekkelijk de leerwijze van Hermes, waarmede deze zaak,
sschen ons beiden, afgehandeld zal zijn; althans ik hoop,
t dezelve geene zoodanige verdere gevolgen zal hebben,
t het noodig zou zijn, daarop nogmaals terug te komen.
In mijnen eersten brief heb ik getracht u eenig denkbeeld
geven van Duitschlands bijzondere gesteldheid, ten aan-
en van het nevens elkander bestaan van de twee kerke-
ke hoofd-gezindten, die de bevolking uitmaken. Het kan
iet genoeg herhaald worden, dat dit nevens elkander be-
aan tot het organieke van onze staats-gesteltenis, tot onze
etgeving behoort, en diep geworteld is, in ons volkska-
akter zoo wel, als in onze zeden en gebruiken. Alles
s ook daarop ingerigt, en het is onmogelijk daaraan te
eranderen, zonder den vrede te storen, en de teederste
elangen te kwetsen. Vooral is dit van toepassing op de
nrigtingen van onderwijs en opvoeding. In de volksscholen
s bij ons het positief kerk-geloof niet buiten gesloten, zij
taan onder opzigt der geestelijken van de belijdenis,
waartoe zij behooren. De hoogere, nationale opvoeding be-
int met het *gymnasium*, en eindigt met de *universiteit*. Op
et onderwijs in de religie aan het *gymnasium* heeft de gees-
elijke magt eenen onmiddellijken, op dat aan de *universi-
eit* eenen middellijken invloed. De voor het leeraarsambt
estemde jongelingen verkrijgen eene algemeene, Duitsche
opvoeding, om hen tot leden van de maatschappij, tot bur-
gers te vormen, alvorens zij eene uitsluitend kerkelijke op-
voeding erlangen. Dit heeft de beste uitwerking op hunne
wetenschappelijke vorming en zedelijke beschaving. De
hoogleeraren worden door de regering benoemd, doch de
aartsbisschop heeft een regt van *veto*, wanneer hij namelijk
gegronde bedenkingen heeft tegen de leer of het zedelijk
gedrag der hoogleeraren, en dat regt kan hij doen gelden,
zoo vóór als na de aanstelling. Hij kan ze wel niet afzet-
ten, want dit komt der regering toe, die ze aanstelt, maar
doet daartoe de noodige voordragt. In het *seminarium* is zijn
gezag echter meer *positief*: hij stelt daar aan en af; de regering
moet de aanstelling enkel goedkeuren, doch neemt van het
ontslag geven geene kennis, behalve in geval van klagte
wegens misbruik van magt.

Te Bonn bestaat nog eene bijzondere weldadige inrigting,
*convictorium* genaamd, alwaar zestig katholijke studerende
jongelingen eene meer geestelijke opvoeding erlangen. De-
zelve is, onder medewerking der regering, door den eer-
sten aartsbisschop van het herstelde stift Keulen gesticht,
en moet als een tak der *universiteit* worden aangemerkt.
De aartsbisschop heeft daarop veel invloed; hij doet de aanstel-
lingen, neemt de kweekelingen aan en ontslaat dezelve, heeft
de keuze der leerboeken, regelt de voorlezingen, zoo wel
als de huishoudelijke aangelegenheden; een en ander, of
alleen, of met zamenwerking van de regeringsbeambten, en
alles naar billijkheid, onder wederkeerig vertrouwen. De
aartsbisschop heeft dus overal een' bewarenden en bewa
kenden invloed. Men kan zich dus over geene te groote
afhankelijkheid van de regering beklagen, mits men bij den
regel blijft, door het wederkeerig belang voorgeschreven.

Dit alles moest ik wel vooraf laten gaan, tot beter ver-
stand van wat nu volgen zal De beroemde wijsgeerige theo-
logant Hermes onderwees aan de *universiteit* te Bonn, se-
dert 1820. Gij zult mij niet als *idioot* beschouwen, wanneer
ik u beken, dat ik niet weet, wat op dat onderwijs kon aan
te merken vallen, waarvoor ik, als eenvoudig *leek* zijnde, wel
uit durf komen. Zelfs weet ik niet al te wel, of men Hermes
van eigenlijke afwijking van de leer beschuldigen kon, dan
wel of het enkel de nieuw-wijsgeerige inkleeding was, die
aanstoot gaf, of, misschien beter gezegd, waaraan men zich
stiet. Genoeg, Hermes werd door den voormaligen aarts-
bisschop von Spiegel bijzonder voorgestaan en in bescher-
ming genomen. Hij gaf evenwel elk geen genoegen, en het
was daarom, dat de regering, nevens hem, professor Klee
aanstelde, die in zijn onderwijs geheel van Hermes afweek.
Deze stierf in 1831, doch, zoo als het gaat, (denk eens aan
uwen Arminius) zijne scholieren en vrienden bleven bij zijnen
leertrant, welke ook gevolgd werd door de meerderheid
der faculteit te Breslau, de faculteit van Munster, de bis-
schoppelijke *Seminaria* in de geheele monarchie; ook een
groot aantal *capitularen*, en verscheiden duizend pastoors,
waren uit die school voortgekomen. Ook te Bonn zelf bleven
de voorlezingen, met uitzondering van die van professor
Klee, in dien geest voortduren. In dezen stand van zaken
kwam, in dato. 26 September 1835, de veroordeeling zijner
werken door den Paus in het licht. Dit bragt eene gewel-
dige opschudding te weeg. Het gouvernement zag daarin eene
eerste inbreuk op de gevestigde orde van zaken, aangezien
hetzelve in deze volstrekt niet gekend was geworden, en
noch in Beijeren, noch in Oostenrijk, noch, voor zoo veel
men weet, ergens elders in Duitschland, die veroordeeling
gepubliceerd was. Daar nu de zomervoorlezingen van 1836
een' aanvang stonden te nemen, werden de leeraren door
de regering vermaand, alles te vermijden, wat tegen de
veroordeeling inliep, waaraan men dan ook gehoor gaf;
althans er ontstond geene klagt over het tegendeel. Maar
daarop zond de aartsbisschop, nu de vrijheer *Droste zu Vis-
schering*, een' rondgaanden brief aan de biechtvaders te *Bonn*,
houdende instructie hoe zich, in voorkomende gewetens-
gevallen dienaangaande te gedragen; en nu bleek daaruit,
dat hij de apostolische *breve* verpligtend keurde, hoezeer
daarop de Koninklijke goedkeuring niet verleend was.

Dit nu was een zeer gewigtig punt. In geen Rijk of Staat,
zoo als algemeen erkend en aangenomen is, kan eenige
pausselijke verordening worden afgekondigd en in werking
komen, zonder toestemming van de regering, hetzij Katho-
lijk of niet, en dit noemt men het regt van *placet*. Hiertegen
kan niet gelden, dat de verordening zuiver geestelijk of ker-
kelijk is, want hetgeen men soms zuiver geestelijk of kerke-
lijk noemt is wel eens zoo naauw vervlochten met het we-
reldlijke, dat de tijdelijke belangen daardoor soms grootelijks
gekrenkt zouden worden; en daartegen te waken, is de
pligt eener regering. Gesteld eens, dat er een kerkelijk
verbod werd uitgevaardigd, dat, op die heilige dagen, welke
door alle Christen-gezindten niet als zoodanig erkend zijn,
volstrekt geen arbeid zou mogen worden verrigt, dan be-
hoefde er niet eens de bijzonderheid eener gemengde bevol-
king bij te komen, om, in het gewone leven en den loop
der tijdelijke aangelegenheden, de grootste verwarring en
ongerief te doen ontstaan, en zoo in eene menigte gevallen.
Maar ook dan nog ontstaat de vraag, hoe konden scholie-
ren en toehoorders beoordeelen, wat al of niet *Hermesi-
aansch* was? Deze werden dus noodeloos in het geschil
gewikkeld: wij zullen zien met wat uitslag.

Maar nu moest het programma der voorlezingen hem
aartsbisschop worden voorgelegd. Dit had plaats, doch hij
zond het terug met bijvoeging: dat hij die voorlezingen niet
approberen kon, dewijl daarbij Gods heilig woord niet overal
met den behoorlijken eerbied, noch in gelijkvormigheid met
de leerstukken behandeld werd. De onderhandelingen met
den curator der universiteit hierover liepen vruchteloos af.
De leeraren boden nu hunne voorlezingen zelve hem aarts-
bisschop aan, bijaldien hij verlangen mogt dezelve in te
zien; doch nu trad het paaschfeest tusschen beiden, en er kwam
niet van. Zoo veel is zeker, dat hij inmiddels aan eenige
studerende jongelingen geschreven had, geene andere lessen
te gaan bijwonen, dan in de Theologie bij professor Klee,
en in het Kerkelijk regt bij professor Walter.

Intusschen ontstond er, aan alle oorden, eene hevige *po-
lemiek* over de schriften van Hermes, en de *breve* van den
Paus: doch de regering begreep, zeer wijsselijk, zich daar-
mede niet te moeten bemoeijen.

Met dat al was het gevolg van dezen tweespalt, dat van
de zeventig jongelingen meer dan zestig vertrokken, ver-
meenende zich aan de voorschriften des aartsbisschops te
moeten houden. Men begon toen op het denkbeeld te ko-
men, dat het er op toegelegd was, de universiteit van Bonn
geheel te vernietigen. Maar zoo veel is zeker, dat het oog-
merk was, die professoren van de leerstoelen te verwijde-
ren, welke de leer van Hermes voorstonden, zoo als dan
ook het meerendeel derzelve daarvan geheel doordron-
gen was.

Doch nu begon de zaak, opzigtelijk de regering, eene meer
ernstige wending te nemen. De aartsbisschop, namelijk, legde
den priesters, die biechtvaders verlangden te worden, achttien
*theses* ter aanneming voor, waarvan de laatste van dezen in-
houd was: «Ik neem aan, en beloof, mijnen aartsbisschop,
«in alles, wat op de leer en kerkelijke tucht betrekking
«heeft, te zullen eerbiedigen en gehoorzamen, zonder eenig
«voorbehoud; en dat ik van de beslissing van mijnen aarts-
«bisschop, volgens de ordening der katholijke *hiërarchie*,
«mij op niemand, dan op den Paus, als hoofd der gansche
«Kerk, beroepen kan of mag (*provocare posse et debere*).»

Dan, hier staat te letten, dat *appellen*, wegens geestelijk
misbruik van gezag, bij de burgerlijke Overheid, in het
algemeen als een regt zijn erkend geworden, ja, dat zelfs
de geldigheid daarvan, bijzonder in Frankrijk en Duitsch-
land, om van geene andere landen te spreken, als een eerste
grondregel van staatsregt, in praktijk was, verdedigd zelfs
door de ijverigste katholijke regtsgeleerden en theologanten,
en ook door het *Concilie* van Trente aangenomen.

De regering wenschte evenwel niets liever, dan de zaken
in der minne te schikken. De onderhandelingen met den
graaf van Stolberg, waarvan ik u in mijnen vorigen sprak,
waren aangevangen, en ten aanzien van dit geschil werd
van den aartsbisschop gevorderd: dat het door hem gedane
verbod van voorlezingen bij te wonen van in de school van
Hermes gevormde professoren, zou worden ingetrokken; dat
hetzelfde zou plaats hebben met opzigt tot het *convictorium*, en
dat de onderteekening der *theses*, welke hij te verlangen had
goedgevonden, niet meer zou gevorderd worden. De graaf
van Stolberg vermogt zoo veel op den aartsbisschop, dat deze
in die drie punten bewilligde, en het zich liet aanzien,
dat deze netelige zaak een goed einde zou nemen, waarom
hem dan ook, van 'sKonings wege, verklaard werd, dat,
onder die voorwaarde de in de *breve* voorkomende veroor-
deeling der geschriften van Hermes in de geheele monar-
chie verbindend zou zijn, op dien voet, alsof die veroordee-
ling niet in dezen vorm, maar, zonder *breve*, enkel door
plaatsing op den *Index* van verboden boeken, gedaan ware.
Verder werd hem, op zijn verlangen, toegestaan, dat hij
zich, op eene ondubbelzinnige wijze, zou mogen verzeke-
ren, dat die veroordeeling werd nagekomen. De leeraren,
daarin betrokken, moesten geen' twijfel overlaten, of zij,
zonder beding zich aan het oordeel van hun kerkelijk op-
perhoofd onderwierpen, ten ware zij gezind mogten zijn,
liever hunne posten neder te leggen. De verklaring des-
wege zou de aartsbisschop hun echter niet ter onderteeke-
ning voorleggen, maar hij zou dezelve van hen moeten ver-
wachten. De aartsbisschop toonde zich met deze schikkingen,
en na eenige voorstellen en toezeggingen van nadere voor-
zieningen, zeer tevreden. Doch nu werden de onderhande-
lingen, ten aanzien van de gemengde huwelijken, op die
plotselinge, onvoorziene en ongelukkige wijze, afgebroken,
als ik u in mijnen vorigen verhaald heb. Waarom dan ook
deze getroffen schikking in duigen viel, daar den aarts-
bisschop, van regeringswege, verklaard werd, dat, dewijl zijne
verdere ambts-bediening aan den Koning onvereenbaar voor-
kwam met de verwerping der instructie van 1834, elk
ander vergelijk dan ook onmogelijk en noodeloos was gewor-
rden, als zoudende zulks eene voortdurende waarneming
dier ambtsbediening onderstellen.

Wat nu verder gebeurd is, mijn vriend, weet gij uit de
nieuwspapieren, dat ik dus voor u niet behoef te herhalen.
Met genoegen vernam ik, dat gij instemt met den wensch,
in mijnen vorigen geuit. Wordt dezelve vervuld, dan zal
dit geval, hoe bedroevend en verontrustend dan ook op
zich zelf, toch een bepaald nuttig gevolg hebben: de weg-
neming van het gevaar in de toekomst, namelijk, dat gees-
telijk en wereldlijk gebied, tegen wederkeerige belangen
aan, niet meer zoo ligt in tweestrijd komen. De drukpers
vaart er inmiddels wel bij, en wij krijgen over het geval,
voor en tegen, al heel wat te lezen. Jammer alleen, dat
veel daarvan enkel strekt om het rigtig inzigt te verduiste-
ren en de begrippen te verwarren, zoo als ook, blijkbaar,
veel daarvan enkel strekt om de gemoederen op te ruijen.

De Redactie heeft gemeend, den lezer eene bijzondere
dienst te doen, met de plaatsing der drie stukken over *het
Keulsche Vraagstuk*, waarvan dit het laatste is; omdat de-
zelve, na het raadplegen van geloofwaardige berigten
van elders, allezins blijken dragen, dat de Schrijver daar-
van bijzonder wel onderrigt moet zijn geweest, en tevens
niet onkundig gebleven is van den inhoud der authen-
*thieke* bescheiden, door welke alleen in deze eene volledige
kennis kan worden verkregen; de Redactie meent het er dan
ook voor te mogen houden, dat deze bescheiden wel geene
andere zullen zijn, dan die officiële documenten, waarvan
dezer dagen uit Munster geschreven werd, dat de openbaar-
making eerlang zou worden bewerkstelligd, terwijl daarenbo-
ven de gematigde toon, welke daarin heerscht, vertrouwen
moet inboezemen op de onpartijdigheid des Schrijvers. Voor
het overige laten wij den lezer zelven oordeelen, zonder ons
eenige beslissing ten voor- of ten nadeele van de eene of
de andere partij aan te matigen. Aan de eene zijde onthou-
den wij ons van het *ruw doortasten* van sommigen, in de be-
oordeeling van kerkelijke aangelegenheden, welke doorgaans
van eenen te teederen aard zijn, om in het onderzoek daar-
van niet de grootste behoedzaamheid in acht te nemen;
maar, aan de andere zijde zullen wij ons tevens onthouden, de
handelingen van eenig gevestigd en wettig gouvernement
aan eene voorbarige kritiek te onderwerpen, of, als onbe-
raden en willekeurig, als ware het, aan de kaak te stellen,
zoo als wij zien dat gedaan werd in een blad, onder dag-
teekening van den 16 dezer van de pers gekomen. Niet en-
kel in toepassing op dit geval, maar, in het algemeen, zal
onpartijdigheid ons steeds ten regel zijn, niet alleen uit be-
zef van pligtmatigheid en bescheidenheid, maar ook omdat
zulks het beste middel is, om eene wederkeerige behande-
ling te bevorderen, van de zijde van naburige Staten, met
welke wij in vrede, vriendschap en goede verstandhou-
ding leven.

---

*De droogmaking der Haarlemmer-meer, mits met de noodige voorzorgen in het werk gesteld, voor de gezondheid der naburige bewoners en arbeiders niet schadelijk*, door E. J. POOL, *Med. Doct. te Amsterdam, lid van onderscheidene geleerde maatschappijen ect.* Te *Amsterdam* bij C. G. SULPKE 1838. VIII en 118 bladzijden, gr. 8vo. De prijs is *f* 1.20.

De opgeworpene dijken waren niet altijd in staat het laag
gelegene Noord- en Zuid-Holland voor de golven der Noord-
en later der Zuiderzee, door stormen tegen de kusten ge-
dreven, te beveiligen, en niet zelden werden dan ook de
lager gelegene landen in die gewesten, door dijkbreuk en
watervloed, tot blijvende plassen gevormd. Wat men el-
ders niet van stormen had te vreezen, werd door het ver-
veenen van den grond daargesteld, en aldus de vele veen-
plassen en meeren geboren. Welkom moest dan de uitvin-
ding of liever de verbetering van den wind-watermolen, in
het begin der 15de eeuw, gerekend worden, waardoor deze
naar de verschillende windstreken kon gekeerd en gesteld
worden, dewijl daardoor de genoemde meeren en plassen, la-
ger dan de bedijkte zeeën en rivieren gelegen, bij elken wind
konden worden drooggemalen. 80,000 bunders werden aldus
sedert dien tijd in deze provincie alleen drooggemaakt, die
thans in minder of meerder welige akkers en grasvelden zijn
herschapen. Elk brengt zich hier de *Zijp*, de *Beemster*, *Pur-
mer*, *Hazerswoude*, *Nieuwkoop* en zoovele andere droogge-
maakte landen voor den geest. Wat wonder, dat men dan
ook thans, nu die droogmaking door stoommolens kan wor-
den bespoedigd, er op bedacht blijft, zoovele bestaande mee-
ren en plassen, dikwijls niet minder nadeelig dan nutteloos,
droog te maken. Zoo is ook de droogmaking des Haarlemmer-
meers, voorzeker het grootste van allen, der aandacht van
's lands regering te regt niet ontgaan, welke, in weêrwil der
groote voordeelen, die hieruit voor den staat, den landbouw
en de scheepvaart voortspruiten, zoo menigmaal door eigen-
belang en vooroordeel is tegengewerkt. Later zijn echter deze
voorgewende tegenbedenkingen ten genoege opgelost, met
uitzondering van eene, die met het ter sprake brengen dezer
gewigtige ondernemingen weder levendig wordt. De vrees
namelijk, dat die droogmaking voor de gezondheid van de
naburige bewoners schadelijk zou zijn. Onze stadgenoot, de
geneesheer Pool, wien wij in zijne inleiding tot dusverre reeds
hebben gevolgd, heeft daardoor aanleiding gekregen, ter
geruststelling van een deel zijner landgenooten en, in het
belang dezer gewigtige onderneming, het aangekondigde
werkje te vervaardigen, uit welks inhoud wij op natuur-,
genees- en geschiedkundige gronden, in eene voor elk be-
vattelijke voordragt, overtuigd worden, dat de droogmaking
van het Haarlemmer-meer zoo min voor de gezondheid der aan-
grenzende bewoners als van de arbeiders schadelijk is; terwijl
dit betoog met de opgave van eenige algemeene en bijzondere
voorbehoedmiddelen besloten wordt, welke, ter wegneming
van alle vrees voor ziekten, hier en bij andere droogmakerijen
kunnen worden aangewend, en welk betoog voorzeker van
eenen gunstigen invloed kan zijn op de beraadslagingen,
over die droogmaking eerlang bij de Staten-Generaal te houden.
Wij mogen, uit plaatsgebrek, den schrijver en de behande-
ling van dit lezenswaardig onderwerp niet in de bijzonder-
heden volgen, maar moeten ons tevreden houden met slechts
den belangrijken inhoud daarvan aan te stippen, ten einde
de begunstigers van *den Avondbode* met de wijze van behan-
deling van dit werkje bekend te maken, en hun te verzeke-
ren, dat zij zich over de aanschaffing en lezing van dit
boekje niet zullen beklagen.

In het *eerste Hoofdstuk*, over de uitdampingen bij droog-
makerijen, met betrekking tot die des Haarlemmer-meers,
wordt al aanstonds de opmerking gemaakt, dat het nadeel
eener droogmakerij niet met hare uitgestrektheid, maar met
den voorraad van plantaardige en dierlijke deelen in verband
staat, welke op den bodem des droog te maken gronds aan-
wezig zijn. Deze deelen toch bezitten alleen de geneigdheid,
om tot rottende gisting te komen, waaruit de zoogenaamde
moerasdampen worden geboren. Zand-, klei-, derry- en
andere gronden bezitten meerendeels geene organische dee-
len; veen- en molmbodems daarentegen wel, die dan ook
voornamelijk die uitwasemingen opleveren, onder den in-
vloed eener genoegzame warmte en vochtigheid. Het Haar-
lemmer-meer, voor zoover hetzelve zal worden drooggemaakt,
is ongeveer 18,000 bunders groot, en door bevolkte steden en
dorpen omgeven. Volgens vroeger gedane boringen, is het
echter gebleken, dat de bodem in het midden uit klei, en

vervolgens uit derri bestaat, en aan de oevers en op enkele plaatsen in derzelver nabijheid veen en molm gevonden wordt, zoodat misschien ¹/₄₀ gedeelte der vlakte uit plantaardige deelen bestaat. Thans worden de bestanddeelen van het Haarlemmer-meerwater onderzocht en opgegeven, even als ook de onderscheidene graden van warmte, gedurende de laatste 10 jaren in ons land waargenomen, en waaruit blijkt, dat zelden onze zomers zulk eenen bestendigen warmtegraad opleveren, welke tot eene belangrijke vorming van moerasdampen noodig is. Na aldus de voorwaarden tot de ontwikkeling der moerasuitwasemingen te hebben onderzocht, gaat de Schrijver over tot de gazvormige stoffen, gelijk zij hier vermoedelijk zullen gevormd worden, en wil daarbij ook op den waterdamp de aandacht gevestigd hebben, welke, even als de gasvormige stoffen, door den invloed der warmte in de lucht opstijgen. Met een oordeelkundig onderzoek en eene bestrijding der gronden, voor het bestaan van een zoogenaamd eigen en verborgen moerasgif aangevoerd, eindigt dit eerste hoofdstuk.

Het *tweede Hoofdstuk* bevat een onderzoek over den invloed der droogmakerij op de gezondheid. Eerst wordt de werking van de ontwikkelde en in de lucht aanwezige gassoorten, waarbij het koolzuurgas, als alleen in de lagere lucht aanwezig, vooral in aanmerking komt, nagegaan, en vervolgens haren invloed in vereeniging met den koelen en verdikten waterdamp aangetoond en door voorbeelden bevestigd. Daarna wordt bewezen, dat die moeras-ontwikkelin bij vroegere droogmakerijen zelden zoo aanmerkelijk was, da daaruit, zonder bijkomende oorzaken, ziekten konden ont staan. Integendeel kon men altijd warme zomers, eene al gemeene of bijzondere vatbaarheid voor ziekten, of een ongeregelde levenswijs als medewerkende oorzaken beschul digen, welk een en ander door voorbeelden, aan moeras sige streken in warme gewesten en aan vroegere droogma kerijen ontleend, wordt opgehelderd. Het tot dusverre ge houden onderzoek strekt vervolgens tot grondslag van he betoog, dat de droogmaking des Haarlemmer-meers voor d gezondheid niet nadeelig is. Daartoe worden de dampen die bij het graven van de ringvaart, het aanleggen van de dijk en uit den drassigen bodem bij warme zomers allee kunnen opstijgen, onderzocht, hare verspreiding door de i den zomer meest heerschende winden nagegaan en de slot som daaruit opgemaakt, dat de lucht, zoo min binnen d bedijking als in de nabuurschap, door die uitwaseminge kan bedorven worden. De opsomming der voordeelen, welk uit de droogmaking des meers voor de gezondheid moete voortvloeijen, besluit dit tweede hoofdstuk.

Het *derde en laatste hoofdstuk* handelt over de voorzorgen ter bewaring der gezondheid gedurende de droogmaking t nemen en mogen te regt op alle droogmakerijen van toe passing worden gemaakt. Eerst bepaalt zich de heer P. t de voorzorgen, door de bestuurders te nemen. Zij verdiene allezins de aandacht van elk, die met eenig beheer b eene droogmaking is belast. De aandacht wordt hier vo eerst gevestigd op de werklieden, die, vaak aan onze la gere gronden niet gewoon, de vatbaarheid voor ziekte medebrengen; daarna op het bespoedigen der droogmaking en deze zooveel mogelijk in het najaar, als de warmte ve dwenen is, te doen invallen. Onnoodig is het, door mee dere scheidijken de droogmaking bij gedeelten te onderne men, dewijl de veenplekken, door de mindere diepte, he eerst droogworden, en het meerendeel der visschen vo het dras worden der kleigronden kan worden opgeruimo Doch men moet den grond dadelijk bezaaijen, om tegen de volgenden zomer den droog gemaakten grond met groen planten bedekt te hebben, het beste middel, voorwaar, o alle gasvorming te verhinderen, en de aanwezige dampe op te slorpen. In hoever hier tot hetzelfde einde van he planten van boomen kan worden gebruik gemaakt, gaat d Schrijver vervolgens na. Na de noodzakelijkheid te hebbe aangewezen, dat de werklieden in ruime schuren of ver blijven moeten huisvesten, komt de Schrijver tot het bevo deren eener zuivere lucht, waartoe alle onreinheden moe ten verwijderd worden. Zoutzure berookingen en chlor dampen, om de lucht binnen de bedijking te zuiveren, zij kostbaar, zonder aan het oogmerk te voldoen. En dit za men den heer P. moeten toestemmen. Immers bestaat hie geen gebrek aan zuurstof, maar overvloed van koolzuur-gas hetwelk bij eenen genoegzamen voorraad van zuurstof zel onadembaar, en, naar gelang van deszelfs aanwezen, voo de gezondheid nadeelig moet zijn. Bovendien is het van dusdanig berookingen niet te verwachten, dat zij zich over de geheel vlakte nabij den grond door de lucht zullen verspreiden om de aanwezige vreemde gassoorten te verbeteren. Gee beter luchtzuiverend middel is er dan ook, dan een genoegzame luchtstroom, vooral de Noorden- en Oostelijke winden die voor de dampen des Haarlemmer-meers de weldadigst zullen zijn, en men moet het met den Schrijver eens zijn wanneer hij beweert, dat bij stil weder de hangende dampen het best door het branden van vuren, gelijktijdig en o onderscheidene plaatsen ontstoken, zullen worden verdreven. Behalve het zuiveren der lucht en het bewaren der zindelijkheid, behoort het mede tot de bemoeijingen der administratie; dat de arbeiders van goed versch drinkwater, gedurende den zomer, worden voorzien; terwijl eindelijk het behoorlijk verplegen en afzonderen der zieken, ter voorkoming van Epidemiën, hoogst wenschelijk is. De voorbehoedmiddelen, door de arbeiders en de naburige bewoners te volgen, wil de schrijver door den druk of op eene andere wijze verspreid en medegedeeld hebben, waaromtrent hij tot slot de hoofdpunten opgeeft. Zij bepalen zich tot het *voedsel*, het *drinkwater* en andere dranken, de *kleeding*, de *zindelijkheid* en, waar het vooral op aankomt, tot het *vermijden* der schadelijke avonddampen, en het nemen van de noodige rust binnen de woningen; voorbehoedmiddelen, inderdaad te belangrijk, dan dat zij niet de hoogste oplettendheid bij eene eventuële droogmaking van dit uitgestrekte meer zouden verdienen. Hiermede eindigt dit veelomvattend betoog, hetwelk, om der belangrijkheid wille en uithoofde van het gunstig tijdstip, waarop het verschijnt, in ruime mate verdient gezocht en gelezen te worden.

W—k.

# Extracten uit de Tweede Editie,

*van MAANDAG 19 FEBRUARIJ.*

## NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE 17 Febr. Door de stedelijke regering is andermaal eene collecte vastgesteld ten behoeve der armen en behoeftigen, gedurende dezen strengen winter, welke zal plaats hebben op aanstaanden dingsdag, den 20sten dezer, en waarvan de opbrengst tot uitdeeling van brandstoffen en andere behoeften zal worden aangewend.

## ENGELAND.

LONDEN 15 Febr. De bank van Engeland heeft eenige wijzigingen in den vorm van de banknoten doen maken; doch de bankiers schijnen niet zeer tevreden over dezen maatregel.

— In het Westend zullen 40 à 50 speelzalen, doch de meeste derzelve in de parochie van St. James, geopend worden.

In Londen is, gedurende 1837, 2,626,397 ton steenkolen verbruikt. Dit is ongeveer ¾ gedeelte van hetgeen de mijnen in België uitleveren, en 40 malen het verbruik in Brussel, hetwelk 65,000 ton bedraagt.

— Alhier is berigt ontvangen, dat het Fransch fregat *Terpsichore* aan de kusten van Ierland, in de nabijheid van Cork, schipbreuk heeft geleden. Aan boord bevindt zich de admiraal Macau met deszelfs familie en gevolg, van Martinique terugkeerende. De admiraliteit heeft dadelijk aan de Fransche ambassade kennis van deze noodlottige gebeurtenis gegeven, en eene stoomboot ter hulp van de schipbreukelingen afgezonden.

— Men zegt, dat de krooning der Koningin in het begin der maand October aanstaande bepaald is

— De tijdingen uit Bahia, met de *Diana* over Leverpool alhier ontvangen, dagteekenen tot den 3den Jan. ll. In de laatste dagen van December hadden de Insurgenten, welke in het bezit waren van het lager gedeelte der stad met derzelver forten, de Loyalisten aangevallen, welke in bezit waren van de bovenstad. Niet alleen hebben deze zich moedig geweerd, maar ook de Insurgenten teruggedreven, met een verlies van 300 dooden en gekwetsten. Deze overwinning heeft de Loyalisten zoo bemoedigd, dat zij al de versterkingen aan de landzijde omsingeld hebben, en alle gemeenschap met dezelve hebben afgesneden. — De Loyalisten zijn met troepen uit Rio versterkt, en toen de *Diana* de haven verliet, ontmoette zij de expeditie, uit Fernambuck afgezonden, om de Loyalisten tegen de Insurgenten te ondersteunen. Men was bij het vertrek van de *Diana* algemeen van gevoelen, dat de Insurgenten het geene week langer zouden kunnen uithouden.

— Volgens berigten uit New-York, hebben de aldaar van Albany en Buffalo ontvangene dagbladen medegedeeld, dat de insurgenten Navy-Island verlaten en zich verstrooid hebben. Het geschut van den Staat en dat der Vereenigde Staten is teruggegeven en onder het toezigt van kolonel Ayres geplaatst, die zich met de militie op Grand-Island bevindt.

— De *New York Gazette* berigt uit Buffalo, in dato 16 Jan., dat de Marshal van Grand-Island, den bevelhebber van het leger der Insurgenten, van Rensselaer, heeft gearresteerd. Hij werd te Buffalo gebragt, doch dadelijk onder borgtogt ontslagen, en verliet die stad ten 12 ure om zich bij zijne troepen te voegen, die, ten getale van 750 man, naar zeker punt van het meer waren gerukt, in de rigting van Detroit, alwaar, naar men zegt, transport-vaartuigen gereed lagen, om hen naar de kust van Canada inteschepen. Kolonel Hughes voerde bevel te Chippewa. M' Nab is teruggekeerd. Gisteren werd de Britsche vlag op Navy-Island geheschen.

## DUITSCHLAND.

MÜNCHEN 6 Febr. Gisteren passeerde een koerier, van Parijs komende en naar St. Petersburg bestemd, onze stad. Hij brengt dépêches over van het Fransche kabinet en te gelijk van de Engelsche en Russische gezanten te Parijs, betrekkelijk de Grieksche aangelegenheden. Ook aan den minister van Buitenlandsche Zaken alhier heeft hij dépêches overhandigd, welker hoofdinhoud, naar wij uit goede bron vernemen, voornamelijk bestaat in eene mededeeling aan ons Hof, dat in eene gehoudene conferentie van wege Engeland en Frankrijk besloten was, het nog resterende van de derde serie der gewaarborgde leening voor Griekenland niet bij termijnen maar in eens uit te betalen; doch dat bij dit besluit uitdrukkelijk werd bedongen, dat het Grieksch budget zoodanig moet geregeld worden, dat men de uitgaven door de ontvangsten kon bestrijden. Dat door de nieuwe administratie zoodanige bezuiningen zullen moeten worden ingevoerd, waardoor de Grieksche staat voortaan uit deszelfs eigen middelen de renten en amortisatie der gewaarborgde leening zal kunnen bewerkstelligen. Tot dus verre is zulks door deze derde serie van wege de drie groote mogendheden geschied. De Russische gezant te Parijs, die de gezegde conferentie mede bijgewoond heeft, had geene instructiën, betreffende een dergelijk besluit, ontvangen, en konde alzoo noch voor, noch tegen stemmen, maar zou zijn Hof daarvan kennis geven en de nadere bepalingen van hetzelve afwachten. Het is bekend, dat Rusland tot dusverre geweigerd heeft deze derde serie uit te betalen, en het voorstel van den heer Katakazi, Russisch gezant te Athene, was, dat het geld van de derde serie uitsluitend ter betaling der interessen en voor de amortisatie van de beide eerste seriën zoude worden gebruikt. Rusland schijnt intusschen, door de jongste gebeurtenissen in Griekenland, anders gezind, en van dit voorstel te willen afgaan, aangezien het reeds 1 millioen van de derde serie heeft toegestaan, doch tot voorwaarde voor de verdere betalingen schijnt te bepalen, dat de heer van Rudhart aan het hoofd der Grieksche Regering zou blijven. Het is bezwaarlijk in te zien, hoedanig de kabinetten der drie Mogendheden bij zulk een verschil van meening zich zullen vereenigen. Bijna schijnt dit onmogelijk, want juist deze voorwaarde van Rusland was tot nu toe de grootste hinderpaal, waarom Engeland en Frankrijk de betaling weigerden. Naauwelijks is de heer van Rudhart afgetreden of de betaling der derde serie wordt door beiden toegestemd, omdat beide Hoven begeeren, dat de vreemde heerschappij in Griekenland, of met andere woorden de invloed van Beijeren aldaar, geheel zal ophouden. Door het aftreden van den heer van Rudhart zoude het doel volkomen bereikt zijn. Het verlangen van deze beide Hoven stemt te gelijk overeen met de wenschen der Grieksche natie, welke bij het aftreden van den heer van Rudhart openlijk en onbewimpeld zijn te kennen gegeven.

— Voortdurend worden alhier door de policie Fransche en Duitsche politieke dagbladen in beslag genomen, naar het schijnt, wegens de in dezelve geplaatste artikelen over Griekenland en de Keulsche aangelegenheden.

DRESDEN 7 Febr. Volgens eene door ons gemaakte berekening, heeft de, sedert 1621, hier te lande bestaande Parel-visscherij, welke als regale beschouwd wordt, van 1719 tot 1836, 15.393 parelen opgeleverd, waarvan men de waarde op 13,049 Rthr. schat. Deze vangst heeft in de Elster en meer andere rivieren plaats, welker omvang in 10 districten is ingedeeld. Jaarlijks wordt een derzelve voor de parelvangst onderzocht, want eerst na verloop van 10 jaren is de parel tot rijpheid gekomen.

KEULEN, 14 Feb. Volgens het alhier ontvangen rescript van den opperpresident der Rijn-provinciën, is het verzoek, tot den aanleg van een' zijtak aan den Keulschen spoorweg naar Eupen, door Z. M. den Koning ingewilligd, en tevens bepaald, dat het kapitaal van gezegde onderneming in plaats van drie millioen tot vier en een half millioen Pr. Th. vergroot zou worden.

— Naar men uit het Nassausche schrijft, zou aldaar, in het begin dezer maand, eene allerverschrikkelijkste misdaad gepleegd zijn door eene achttienjarige dochter aan haren vader. Nadat deze, die een verwer was, des avonds, zeer beschonken uit de herberg naar huis was gekomen, had men anderhalf uur daarna brand in zijne woning bespeurd, en, bij onderzoek, den ongelukkige, door dertien wonden, met eene bijl en mes toegebragt, van het leven beroofd, in zijn bed gevonden; terwijl nog eene brandende kaars onder de slaapstede stond.

## FRANKRIJK.

PARIJS 15 Febr. De componist George Onslow heeft, ten gevolge van het overlijden van mevrouw de Markiezin de Fontagnes, van welke hij de eenige dochter in huwelijk heeft, eene belangrijke erfenis ontvangen. Onder de goederen, die hem ten deel vallen, is het oude Hôtel de Pont begrepen, waarvan de waarde op meer dan een millioen fr. geschat wordt.

— De onlangs onmiddellijk van Haïti ontvangene berigten maken geene de minste melding van eene proclamatie, van den voorzitter van dat gemeenebest te Port-au-Prince, dd. 22 October ll., en waarvan de tekst door de Amerikaansche bladen is medegedeeld. Gezegde proclamatie zou ten doel gehad hebben, den bewoners van Haïti de komst der Fransche kommissarissen aan te kondigen, die in last hebben, de zwarigheden uit den weg te ruimen, welke de uitvoering der tractaten tot op heden verhinderden.

Het *Regeringsblad* van Haïti van den 28 Nov., bevat officiële stukken, welke loopen tot het tijdperk der aankomst van den heer Du Petit Thouars te Port-au-Prince, belast om namens het Fransche Gouvernement de terugbetaling te vorderen van de door hetzelve gedane voorschotten, ten behoeve der leening voor Haïti, groot 4,894,904 fr. 66 c.

In een der gezegde officiële stukken, gedagteekend 3 Julij 1837, zijnde eene boodschap van den president der Republiek aan de Senaat, herinnert de voorzitter aan de door hem in Januarij 1835 gedane mededeelingen, betreffende den staat der onderhandelingen met Frankrijk en de goedkeuring den 15 dierzelfde maand, aan het gedrag van den president geschonken. Het aangehaalde dagblad (*le Télégraphe* van den 28 Nov.), deelt den tekst der boodschap van de Senaat mede, welke deze goedkeuring bevat. Omtrent de leening vinden wij daarin het volgende:

« De Senaat zal met genoegen zien, dat het Haïtische gouvernement pogingen aanwendt, om, *zoo spoedig mogelyk*, de betaling der achterstallen te hervatten van die *leening*, welke, ten gevolge van het *goed vertrouwen*, op de NATIONALE EER is gesloten.

## PORTUGAL.

LISSABON, 7 Febr. De discussie omtrent het rapport van het speciale committé van Financiën, aangaande de leening der bank- en handels-associatie is gisteren begonnen, doch heeft nog geene conclusie opgeleverd.

— De minister van Oorlog, baron de Bomfim, zal, naar hij in de vergadering der Cortes heeft verklaard, stellig zijnen post nederleggen, daar hij veronderstelde, het geheele vertrouwen van H. M. niet te bezitten. Men zegt, dat den Viscount van Sa da Bandiera, secretaris van Staat voor Buitenlandsche zaken, de portefeuille van Oorlog zal worden opgedragen.

De edele burggraaf heeft maandag l. l. aan de Cortes medegedeeld, dat bij het gouvernement van H. M. berigten waren ontvangen, dat de overweldiger voornemens was zich naar Portugal te begeven, waarom het noodig zou zijn, dat het bestuur op deszelfs hoede ware en vooral lette op de bewaking der westelijke eilanden. De wissel op Londen 30 dagen zigt was 55 d. per milreis.

## RUSLAND.

ODESSA 2 Febr. Alzoo de gezondheidstoestand alhier thans allezins gunstig is, zoo worden geene bulletins meer uitgegeven. In het pest-hospitaal bevinden zich nog slechts 8 personen, welke allen bijna geheel hersteld zijn, en dat gesticht spoedig zullen verlaten.

Aangaande de plaatsgehad hebbende aardbeving op den 23 Jan. ontvangen wij van alle omliggende plaatsen aanhoudend nadere berigten. Te Kischinew was de schok zeer hevig, en meest alle huizen werden beschadigd, ofschoon daarbij geen mensch is omgekomen In Akerman, Tyraspol, Cherson, Ananiew, Rikopol, Symferopol, Galatz en Braila, was de schok, wel is waar, hevig, doch zijn slechts van sommige huizen de muren gespleten.

WARSCHAUW 9 Febr. De beroemde violist Henri Vieuxtemps, benevens de beroemde pianist H. Henselt, bevinden zich alhier, en hebben zich reeds in verscheidene particuliere gezelschappen doen hooren. Eerstdaags zullen zij in den grooten schouwburg een concert geven.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.